

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-basábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryfttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, június 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kikapós diákok.
- A megölt parasztkirály.
- Munkácsy Mihály síremléke.
- Öngyilkos földbirtokos.
- A görög katolikus templom új helye.
- Földrendések a Nagy-Alföldön.

„Urak és parasztok.”

Arad, június 19.

Hat kereskedő, két földmives, egy iparos, egy ispán, egy hivatalnok és egy ügyvéd, összesen tizenketten, akiknek a sors birói hivatást rendelt: hogy tudják ők a gyulai pör igazságát kiszedni? Nem mintha az esküdteket polgári hivatásuk révén gyöngének tartanók arra, hogy a főtárgyalás benyomásaira ítéletet tudjanak építeni. Ebben egyforma mindenki, egyformán ember mindenki, akár diplomás, akár boltos, akár egyszerű szántóvető; s az esküdtbiráskodásban ép az a fenséges, hogy az ítéletet egészen az emberi érzésekre bizza s lehetőleg távol tartja attól az érzéstelen törvényszakaszt.

De Gyulán nem arról van szó, hogy elítélik-e, mire ítélik el a Zsilinszky-fiukat, akik Achim L. Andrást megölték. A pör, a melynek ez a főtárgyalás csak epizódja, nem lesz eldöntve, ha a vádlottakat fölmentik, nincs vége azzal, ha mindketten életfogytiglani fegyházba kapnak, vagy ha az esküdtek óvatossága az ítéletre az arany középutat keresi meg.

Másról van szó: A bírósági épület előtt hatvan gyászruhás ember most vár, s az intelligens közönség, a mely ügyesebb lévén, jegyet kapott a karzatra, egyébért is izgul, mint az ítélet kialakulásáért.

Az ur és a paraszt áll szemben ebben a pörben. Mind a két szó, az „ur” is, meg a „paraszt” itt nem a mindennapos értelme szerint van véve. Az ur itt nem jelent hatalmást, gőgöst, latifundiumost, hanem európai viselet szerint öltözködő, szürke polgárokat, a kiket mindennek lehet nézni csak elnyomóknak nem. Viszont a paraszt nem jelent éhező Tiborcot, földet harapó jobbágyot. Ha nagyobb része szegény is: akad köztük néhány jómódu földesgazda, akit a maga pár holdjával gazdaggá tett a szántóföld-árak nagy emelkedése. A paraszt-párt, akármilyen furcsán hangzik is, bizonyos dölyffel használják, mint olyanok, akiknek legfőbb joguk van ehhez a hazához. S mihelyt valakinek ilyen föllogása van, legyen az mágnás, dzsentri, polgár, vagy proletár, egyik, vagy másik felekezethek tagja, annak már nincs igaza.

A gyulai pörben egymással szemben áll a kettő: az ur és a paraszt. Mindkettő vádló, és mindkettő vádlott. Az ur hibás abban, hogy idején nem nézett a parasztlélek mélyébe, nem ismerte meg a vágyak, panaszok, zugolódások vadvirágait, amelyek onnét kihajtottak. Csak vezére-

ket láttak, akik izgágák és békétlenek voltak. De a parasztság öntudatának zavaros megnyilatkozása hidegen hagyta, azt megérteni nem igyekezett, s ezzel a parasztságot szabad prédául dobta a gyűlölet, az uri utálatot hirdető lázítók számára.

A paraszt pedig, a maga rövid gondolkodó erejével, csak a gallért és kézelőt hordó emberekben látta mindennek okát. A maga bajai, nyomorusága fölött kétségbeesvén, nem jutott eszébe mindaz, ami a nyomoruságot okozta, hanem megállt az első gondolatnál, amelyet az agitáció a fülébe sugott: az urak csinálták ezt is.

Es az ur meg parasztáulnak egymással szemközt. Ha lehetne, az esküdtekhez az egyik ilyen kérdést intézne: „szabad-e az uraknak megölni azt, aki a szegény parasztok ügyeit vállalja vette?” A másiknak kérdése így hangzanék: „jogos volt-e az önvédelem az intelligencián, a polgárságon minden kimélet nélkül végigtaposó, békétháborító erőszakkal szemben?”

Es ez a pör nemcsak Csabán indult meg, hanem keveri az ellentéteket másutt az országban is. Nem a tőke és a munka, nem az oligarka és a jobbágy pöre ez, hanem a magyar föld sajátságos terméke. Mi nem tudjuk megérteni a francia vincellérforradalmat, a melyet szintén nehéz társadalmpolitikai dogmákra huzni, másutt pedig bizonyára nem értik meg, hogy a parasztszervezkedésnek mi az igazi

Emberek a hegytetőn.

Irta: Herczeg Ferenc.

Emberi hang hallatszott a hegytetőn, ahol az elhagyatottság csendjét csak a sziklák közt tévelygő szél süvöltése és a ragadozó madarak káromgása szokta zavarni.

Ádám és felesége ott jártak a hegyesücs puszta, lepörzsölt győpén, a törpe fenyőbokrok és fehér szikladarabok közt, melyek úgy heverészték szanaszét, mint egy özönvíz előtti állat korhadó csontjai. Ádámné aztán fölmaszolt az egyik meszes kőszátra, a legmagasabbikra, a mely messzire fölnyult a levegőbe, mint a vízben fuldokló ember keze. Fölötte semmi sincs, alatta, a tizezer lábnyi, hajmeresztő mélységben, mohlepte vakondtúrásokként simulnak az erdős halmok a hegyóriás lábához. A halmok közt van egy tenyérnyi világos folt: a fürdő parkja, hol mikroszkopikus tarka pettyek, piros és fehér napernyős infuzóriák végzik a déli sétájukat. A vékonyan csillogó vízfonál szélén pedig egy kis fekete féreg tolja magát előre, fehér füstöt eragatva: a déli gyorsvonat, amely a szemhatáron ezüstködbe borult óceánként elterülő rónaság felé halad.

Ádám lefeküdt a vörhenyes győpre, messziszilátóval a kezében. Nem a vidéket, hanem a feleségét nézte, aki lobogó ruhával támaszkodott a hegymászó botjára. Az asszony arca sápadt volt; szóvalan megindulással, szíate rémülten nézte a kolosszális térséget, amelyben

a lelke eltévedt, mint a madár, amelyet a vihar elsodor a nyílt tengerre.

Az asszony kívánságára jöttek föl ide. Korai szürkületkor indultak, végimentek a fürdőhelyet övező parkon, napfölkeltkor pedig bértértek a szűzies, baltát nem látott őserdőbe, hol a bükkfák lombja a szélben zizegő, titokzatos kupolát vont a kidőlt faóriások korhadó törzse felé. Aztán végtelen, fehér kőomlásokon haladtak végig, majd egy kiszáradt patak sziklás medrében folytatták utjukat. Minden kanyarulatnál azt hitték, hogy már elérték a hegy legtetejét, a tetőre érve pedig újabb lejtőt láttak maguk előtt, elérhetetlennek látszó, ködös magasságban.

Osszekapcsolt kezekkel, egymást emelve haladtak fölfelé: elől a férfi, nyomában a társa. Néha meg-megálltak, összenéztek, sápadt mosollyal és lihegve. Ádám hatalmas tüdeje szivta a vadon szabad levegőjét. Valami gyermekes büszkeség töltötte el, hogy kiemelhetné az asszonyt a völgynek párás köréből. Ő nem szerette azt a levegőt odalenn, a fürdői élet idegsorvasztó páráját, hol titokzatos, előtte érthetetlen beszédekkel gyötörték és a hol rejtelmes vágyak idegenítették el tőle az asszonyt.

Most, mikor megfeszített izmokkal és harmonikusan összevágó léptekkel törtek a magasba, a hűvös szélben szétfoszlottak sötét töprengései és hetek után érezte először megint, hogy az asszony mégis csak az övé. Az övé, a vadon fölcséges csendje közepett, az övé itt, hol senki sincs, a ki elragadhatná tőle. A felhőket

szántó keselyük rémült szárnycsapásokkal menekülnek, az erdei nyulak és őzök pedig hanyathomlok illannak el a bokros lejtőkön, ha közeledik a teremtés legfélelmetesebb ragadozója, az ember. Az ember pedig, gyöngébb társa kezét fogva, kevélyen teszi reá lábát a hegyóriás szűzies nyakára.

Ádámné jóideig elgondolkozva nézte a vidéket, aztán egyszerre nem látott semmit. Felhők torlódtak össze a völgy fölött, aranyos hátú, barna felhősárkányok, melyek lombán gomolygó esordákban usztak a levegőben és utjukban elnyelték az erdőket, a fürdőt és a folyót. Az egész mindenség elmerült a ködben, a világból nem maradt meg semmi, csak egy puszta. Val kis földdarab, a hegy csúcsa, a mely elhagyottan uszott a szürke semmiségben, mint egy parányi korálsziget a távoli óceánon. Minden elveszett a ködben: a föld, az emberek. És elveszték azok a titokzatos erők is, a melyek felülemelkednek az emberek tömegén és irányítva, parancsolva és zsarnokoskodva belenyulnak az egyesek életébe. A társaság, a szokás, az illem, a divat... Nincs! Nem is volt soha. Csak Ádám álmodta ezeket a zürzavaros ostobaságokat, mikor a mézskőnek támasztva fejét, egy pillanatra lehunyta a szemét.

Csak ők vannak a világon, a két ember, a szélesvállú, bátorszemű férfi és a délceg, rejtelmes pillantású asszony. Barnahaja mind a kettő.

Egyszerre valami különös nesz üti meg Ádám fülét; a ködös mélység hangot ad, sza-

magja. De bizonyos, hogy terjeszkedik, s növeli az ellentéteket és az indulatokat.

Es ebben a pörben tudjon tizenkét egyszerű polgár, hét kereskedő, két földműves, meg a társaik igazságot tenni? Allamférfiu kellene hozzá, a ki tudós is, a kinek az éleslátása egyforma a szív melegségével, a kit egy emberélet tapasztalatai őszitettek meg, mialatt az emberi lelkeket figyelte; új nemzetreformátor: az talán tudná megmondani, hogy mi szünteti meg a villongást a két fél között. A gyulai esküdtek legfőlegb elítélik a Zsilinszky-fiukat. Attól szegény Achim L. András föl nem támad, gyászruhás özvegyének fájdalma nem lesz kisebb a parasztpárt még új vezért nem kap. A pör pedig folyik tovább.

Kikapós diákok.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 19.

Még mindig a kultuszárcát tárgyalják, de az a beteg és izgalmas téma, a felekezetek gyűlölködése úgy elosont, mint egy rossz álom. Hock János napfényes beszéde egyszerre kijózanította az embereket jobbról is, balról is. Szakvita folyt ma nagy kedvvel a testnevelésről. Polónyi Dezső sürgette a kormány bőkezűbb gondolkodását a torna számára. Sümei Vilmos szintén ezzel a kérdéssel foglalkozott. Valamennyi szónok az országos tornaverseny visszaállítását kívánta. Csak Apponyi Albert grófnak van ez ellen kifogása.

— Az országos tornaverseny intézményét — mondotta — én szüntettem meg, de erre súlyos erkölcsi okaim voltak.

Csupa csodálkozó arc fordult erre Apponyi felé.

— Mi köze az erkölcsnek a tornához? — kérdezte valaki a függetlenségi padok közül.

Apponyi azonban nem adott felvilágosítást:

— A Ház iránt való tiszteletem — szolt — tiltja, hogy bővebb magyarázattal szolgáljak. Rémes adatokat sorolhatnék fel azokból a

bálszerű időközökben esőkönnyösen ismétlődő hangot, mintha valami óvatosan közeledő fenévad talpa alatt mállana a kő. A ködfátyol mögött egy óriás körvonalakban szétfolyó, fantasztikus alak bukkan föl. Főlemelt fővel, kétlábán jár: a ragadozók legfélelmetesebbike, az ember.

Es a mint ruganyos, erőteljes léptekkel haladt föl a lejtőn, egyenesen Ádámnak tartva, a ki párja oldalán pihen a sziklák közt: Ádámnak egy különös hallucinációja támad. Ő maga az ősember, saját fájának dédapja: a harcias, barna barlanglakó. Az ott, a ki közeledik, a szöke ellenség, idegen, ravasz nemzetség szülötte. Hetek óta érzi már a közellétét. Hetek előtt felbukkant az erdőben, azóta folyton a nyomában van és egyre szűkülő ivben környékezi. Esténként, ha künn ül párjával a víz partján, látja a szöke ellenséget, a mint fantomként oszon el a tulsó parton. Es olyankor is látja, mikor visszatér a vadászatról, látja meglapulni a távoli fatörzsek mögött. Óklében kőbaltáját szorongatja, nesz nélkül surran el a bokrok mögött, izzó pillantása pedig egyre az asszonyt keresi, a barna ember asszonyát... Es az asszony? Hallgat, a lelke pedig egyszerre bezáródik férje elől is, mint a mimóza kelyhe...

A szöke most egyenesen feléje jön. Vállát és csipőjét állatbőr borítja, hosszú karján és lábán vasizmok feszülnek, irtóztató kőbaltáját vállán viszi. Főlemelt fővel, barátságát színlelve közeledik. A barna ember körülnez, a

hivatalos jelentésekből, melyeket miniszterkoromban kaptam...

Ezzel szemérmesen lesütötte a szemét...

Zichy János gróf úgy oldotta meg a problémát, hogy kijelentette, hogy ismét felújítja a tornaversenyek intézményét, de decentralizálja. Nem egy országos tornaverseny lesz Budapesten, hanem a vidéken vagy tíz. Így a debreceni fiu nem fogja meglátni Budapestet — éjjel...

Kabos Ferenc alelnök negyed 11 órakor nyitja meg az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Bemutatja Gerliczy Ferenc báró szegedi képviselő megbízólevelét, a Kuria átiratát Nagy Emil mandátuma ellen beadott petíció megszüntetéséről.

Napirend előtt személyes kérdésben Pozsgay Miklós beszél. A naplóból arról győződött meg, hogy olyasmit mondott szombati beszédében, hogy gyáva az a katolikus ember, aki lemond a katolikus kör elnöki állásáról akkor, amikor őt egy más vallású ember megtámadja. E kijelentéséért Nagy Aladár a szegedi törvényszék elnöke joggal sértve érezheti magát. Lojális őszinteséggel jelenti ki, hogy nem nevezett meg személyt szombati beszédében, bár a gyáva megjegyzés nem vonatkozott Nagy Aladár, mégis kifejezéséért bocsánatot kér és kéri a napló idevonatkozó részének kiigazítását.

A Ház ehhez hozzájárul.

Napirend szerint folytatta a Ház a kultusz budget részletes tárgyalását.

A testnevelés tételénél:

Polónyi Dezső: Élénk szavakkal eseteli az ifjúság testnevelésének fontosságát. A mostani gyakorlatban levő nevelési rendszert elavultnak mondja. Kevesli az ifjúság testi nevelésére felvett összeget. A testnevelésnek modernnek és egységesnek kell lenni az összes iskolákban. Arra kéri a minisztert, hogy nagyobb összeget szánjon a fiatalság testi nevelésére és ezt a nevelést modernizálja. Idézi az angol és a német iskolák programjának ide vonatkozó részét, amelyek azt bizonyítják, hogy mindenütt több pénzt és több időt áldoznak a testnevelésre, mint nálunk. A középiskolákban csak két órát szánnak hetenként a tornára, de még ezt az időt sem tartják be. A lányoknak pedig semmi alkalmuk sincs a testi nevelésére gondot fordíthatni. Kéri a minisztert, hogy a létesítendő gazdasági iskolákban is vezesse be a sportokat s a jövő költségvetésbe nagyobb összeget állítson be a tétel javára.

Hosvay Lajos (munkapárti): Az iskolai testneveléssel kapcsolatban az iskolaorvosi ellenőrzés szükségességét hangoztatja. Több gondot

szeme megakad egy hatalmas kődarabon. Ha ezt most hirtelen fölragadná és szóhoz nem juttatva ellenségét, szétloccsantaná az agyvelejét...

A szöke megállott előtte és megszólalt.

— Ah, tehát ez a rengeteg mégsem annyira elhagyott, mint gondoltam? Azt hittem, csak magam vagyok szenvedélyes hegyászó...

Aztán mosolyogva Ádám felé nyújtotta a kezét.

— Engedje meg, hogy hasznomra fordítsam ezt a szerencsés véletlent és bemutassam magamat: Reinard báró vagyok...

Látásból már jól ismerte Ádám a kalandos hírű fiatal bárót, a személyes ismeretséget máig sikerült elkerülnie. Most nem védekezhetett ellene többé és mikor kelleltlen arccal elfogadta a feléje nyújtott kezét, egy gyors, gyanakodó pillantást vetett a feleségére... Vajjon tudott-e báró idejveteléről? Előre kicsinált dolog volt? Ki tudná? Az asszony arca nyugodt és kifürkészhetetlen maradt, mint a bezárt ablak. Ilyen maradt akkor is, mikor a báró udvarias kérdéseire válaszolt.

Mind a hárman ott álltak a mélység előtt. A felhők foszladozni kezdtek és egy résen át látni lehetett a fürdőt, a vasutat és egy darabot a kéklő rónaságból. Tehát még sem volt álom — gondolta Ádám magában — a világ, az élet, az emberek, az illem és a divat nem álom, hanem valóság. Minden való, — álom csak a nyugalom.

kell fordítani az evezős sportra is, s a Müegyetemi Evezős Klub számára több segílyt kér.

Bernát Béla: A torna mellett száll siker, mert az atletikai trainengek következtében a nem kellőkép megalapozott ifjúság tüdővész kap. A Nemzeti Torna-Egylet részére több segílyt kér, aminthogy általában a testnevelésre több pénzt kell áldozni.

Sümei Vilmos: Polemizál az előtte szólóval, mert az atletika hívének vallia magát. Különbben örömmel hallja e vitát, amely a felekezetieskedés teréről a hasznos munka terére vetődött. Az evezés sportról dicsérettel emlékezik meg, mert ez már sok dicsőséget szerzett a magyar névnek. Így ép tegnap szép és értékes győzelmet aratott a benső nemzetközi regattán a Sirály-egylet csapata. Ezután az országos ifjúsági tornaversenyek visszaállítását sürgeti.

Hock János szintén örül annak, hogy ezt a kérdést vita tárgyává tette a Ház. Nagy fontossága van annak, hogy az ifjúságot egészségesnek neveljék, mert a gyöngye testi ifjak szellemileg sem tudnak fejlődni. Anglia is annak köszönheti nagyságát, hogy a sportok fontosságát elsőnek ismerte fel. A klimatikus viszonyok Angliában még kedvezőtlenebbek, mégis ott állandó a szabadban való játék. Az időjárás akklimatizálódik az ilyen test s így edződik. És jobb, ha az ifjút néha egy kis baj is éri a sportok közepette, mintha az öreg napjaira az orvos páciense legyen. A nemzeti öntudatot ők fejlesztik a nemzetközi versenyeken. A torna is szükséges, de nálunk nem egészen megfelelő, mert a németek temperamentuma egészen más, mint a magyar nemzeti temperamentum. Jobb, ha a fiatalság a szabadban, sportünnepélyeken tölti az időt, mint a kávéházakban. A mai pedagógia rendszer rossz, mert csak adatokkal tömik az ifjút, de nem tanítják meg önállóan gondolkodni. A test tudatos kifárasztása a rendszeres sportolással a rossz hajlamokat és titkos vágyakat elnyomja. Nem elég az iskolaorvosnak ellenőrző szerepet juttatni, hanem azzal együtt kell a tantervet megállapítani. Sőt kívánatosnak tartaná, ha az új készülő tanterv megállapításánál egy esztétikust is bevonnának a tanácskozásba. A tételt elfogadja.

Apponyi Albert szintén helyesli azt a mozgalmat, amely a testnevelésen alapuló pedagógiai rendszerek felépítését célozza. Azonban itt felhívja a figyelmet a túlzás veszedelmére. Angliában a túlhajtott sport a tudományokat a háttérbe szorítja s az angolok ép ezért félnek oly nagyon a német inváziótól. Ami a torna és az atletika kérdését illeti, — szónok — úgy véli, hogy a két sportág kompromisszumából kell valahogy megoldani a mi természetünknek megfelelő testnevelési rendszert. Az országos ifjúsági tornaversenyeket ő szüntette be s így a vádak őt illetik. Pedagógiai értéke a tornaversenyeknek nincs, — mert csak a tanárok akarnak brillirozni — erkölcsi szempontból pedig óriási kárt okoznak, amelyekből meg kell védelmezni az ifjúságot. Más beszámítás alá esnek a kerületi tornaversenyek, ahol homogén viszonyok között lévő diákok kerülnek össze s ahol az ellenőrzés is könnyebb. Sajnálja, hogy a tétel oly kicsi, mert szívesen szavazna meg nagyobb összeget is.

Zichy János kultuszminiszter szolal fel ezután s kijelenti, hogy a felszólalásokat megfontolás tárgyává fogja tenni.

Ezután a Ház a tételt megszavazza.

Elnök tíz perces szünetet ad.

(Szünet után.)

Apponyi Albert gróf az ingyenes népoktatásról szóló törvény végrehajtását teszi szóvá.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy bár e törvény végrehajtása kétszer annyiba kerül, mint preliminálva volt, végre fogja hajtani a törvényt s ezzel egyidejűen a felekezeti iskolákat, melyek a tandíjjövedelemtől elesnek, nagyobb segítségben fogja részíteni.

Az iparoktatás tételénél Mártonffy Márton az ipari és kereskedelmi iskolák bajairól beszél.

A bábaképzők tételénél Baross János szóvá teszi, hogy Doktor László bábaintézeti igazgató az egygyermekrendszernek a hive és erre oktatja a bábákat is. Tiltakozik az ellen, hogy a

szabadkőművesség destruktív iránya által fölkapott emlékeket az állami intézetekben is terjeszték.

Sándor Pál szerint a szabadkőművességnek semmi köze az egygyermekrendszerhez.

Bakonyi Samu a zsidó egyház szervezését teszi szóvá; nagyon helyesli a miniszternek azt a kijelentését, hogy ő csak egy zsidó felekezetet ismer; csak ezen az alapon lehet rendezni a zsidókérdést.

Lukács György az ortodox zsidók autonómiajáról beszél; elmondja, hogy miniszter korábban kísérletet tett az ortodoxok szervezésére, de mivel időközben lemondott, tervét nem valósíthatta meg.

Polónyi Dezső a székelyföldi kepemegváltást sürgeti.

Nadányi Gyula felszólalása után a közoktatásügyi költségvetés összes tételeit részleteiben is megszavazták és a közoktatásügyi miniszter zajos éltetésével véget ért az ülés.

Öngyilkos földbirtokos.

— Jakabffy Béla halála. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19

A csanádmezei Kupa pusztán szombaton este öngyilkosságot követett el egy Aradon széles körökben ismert uricsalád sarja, *Jakabffy Béla* földbirtokos. A fiatalember egy *Browning* golyóval vetett véget életének. Az öngyilkosság oka: *gyógyíthatatlan betegség*. Az öngyilkosság körülményeiről a következőket tudtuk meg:

Jakabffy Béla a fivérével *Jakabffy Iván*nal egyedül töltötte a szombati napot birtokukon. Edesanyjuk és nővérük Aradra utaztak, ahol résztvettek *Lukács Gyula* temetésén. Este felé az özvegy hazaérkezett s a fiaival este együtt vacsorázott. *Jakabffy Béla* elég jó hangulatban volt. Vacsora után *Jakabffy Iván* szivarra gyújtott.

— Kimegyek a kertbe sétálni — mondotta. Nem jössz velem Béla?

Jakabffy Béla tagadólag válaszolt. Azt mondotta dolga van a kastélyban. Egy levelet akar meg írni. *Iván* kiment a kertbe. Alig távozott pár lépésnyire, lövés dördült el. Rosszat sejtve visszaroht a házba, ahol a lövés zajára a cselédek összesereglettek. *Jakabffy Iván* egyenesen fivérének szobájába tartott, de a szoba üres volt. Felkutatták a kastélyt és annak egyik félreeső helyiségében rátaáltak *Jakabffy Bélára*.

A szerencsétlen fiatalember a földön feküdt. Bal halántékából patakzott a vér. Mellette hevert a földön a *Browning* revolver, melylyel az öngyilkosságot elkövette. Felemelték és bevitték a kastély egyik szobájába. Már alig volt benne élet. *Jakabffy Iván* azonnal lovasembert küldött *Kunágotára* orvosért. Az orvos nemsokára megjött, de addigra a fiatal földbirtokos kiszorodott.

Az öngyilkos mindössze huszonöt éves volt. A tragikus tett okára nézve több verzió kering. Életuntagság, anyagi zavarok stb. A legvalószínűbb azonban, hogy *Jakabffy gyógyíthatatlan betegsége* miatt kereste a halált. Többször panaszkodott erről ismerőseinek. A fiatal *Jakabffy* Aradon jól ismerték. Mulatós jókedélyű ember volt. A tavalyi orfeum szezon alatt csaknem minden este vidám mulatozásokat rendezett Aradon.

A tragikus véget ért földbirtokost ma délután temették el a kupai családi sírboltba.

VÁROS ÉS MEGYE.

A görög katolikus templom új helye.

(A lugosi püspök terve)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19.

Az aradi görög keleti egyház építkezése, — két bérpalota között emelkedik majd a templom — gyors lépésben halad, a Weitzer- és a Deák Ferenc-utcák között nemsokára készen áll a passzázs-rendszerrel épülő esztétikailag is igen kedvező megoldással készülő munka.

Megirtuk, hogy az egyház pénzügyi szempontból választotta a megoldásnak azt a módját, melynél a Budapesten épült tót templomnál alkalmaztak. Bérpaloták közé ékelve, azokkal egy telken épül a templom és a bérházak jövedelmének kell fedeznie az összes, tehát a templom építésének költségeit is.

Most, az építkezés előrehaladott stádiumába az aradi egyház főhatósága úgy gondolkodik, hogy az istentiszteletre szánt épület rendelkezésének nem felelhet meg oly mértékben, mintha az egy szabadon álló téren, épületektől nem övezve emelkedik. *Hosszu Vazul* lugosi püspök a múlt hetekben Aradon járt és eme gondolatát közölte úgy *Luka Laureán* dr. esperessel, mint *Fenyves Károly* műépítésszel, a kiknek társaságában több olyan teret és szabadon álló helyet tekintett meg, amelyek a templom esetleg elhelyezhető lenne. A püspöknek különösen az a körülmény keltett aggályt a mai megoldásban, hogy a bérházak lármája esetleg zavarhatja az istentiszteletet. Megállapításra ittlétekor nem jutott, de az eszmével tovább is foglalkozott.

Elküldötte *Varjassy Lajos* polgármesterhez a napokban egyik kanonokját a lugosi káptalant, aki már mint pozitív kérelmet terjesztette a polgármester elé, hogy az esetre, ha a püspökség a templomot a *Teleky- és Leininger-utca* találkozásánál elterülő park helyére óhajtaná építeni, engedje azt át a város. A már elfogadott tervek szerint hajtanák végre ott is az építkezést azzal a különbséggel, hogy egy méterrel magasabba emelnék a falakat. A polgármester azt felelte, hogy támogatni fogja a kérelmet. Ez által a III. kerület egy monumentális épülethez jutna.

A napokban érkezik be a tanácshoz az aradi egyháznak kérvénye, mely a templom céljaira új helyet kér.

A Városi kávéház átalakítása. Az építészeti bizottság *Lócs Rezső* gazdasági tanácsnok elnöklésével tartott ülésen foglalkozott *Fürst János*nak, a Városi kávéház bérlejtőjének az építési engedély iránt beadott kérvényével. Minthogy a bérlejtő, a törvényhatósági bizottság által megjelölt összes feltételek betartása mellett készítette el az átalakítási terveket, a bizottság az építési engedély megadását hozta javaslatba a tanácsnak. *Tabakovits* Emil bizottsági tag azt az eszmét vetette fel, hogy a bérlejtőt kötelezze a város a mai terras megmagasítására, még pedig oly módon, hogy az emelettel egy magasságban egy második terraszt építtessen. Minthogy azonban ennek költségei nem állíthatók be a közgyűlési engedély megadásához szolgáló alapköltségvetésbe, a bizottság a második terraszt építésétől eltekintett.

A kulturpalota építése. Helyszíni szemlét tartott ma délután az építészeti bizottság a kulturpalotánál és az építés menetéből arról győződött meg, hogy *Kotsis* Lajos vállalkozó a szerződésben kikötött időre elkészül a munkával. Behatóan megtekintette a bizottság a kupola alapozási munkáit, a kőfaragó telepet és mindazt, amit legutolsó szemléje alkalmával mint tulmunkákat rendelt el.

Munkácsy Mihály siremléke.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 19.

Tegnap délelőtt tíz órakor leplezték le a ke-repesi-úti temetőben *Munkácsy Mihály* siremlékét *József királyi herceg* és *Augusztá hercegnő* jelenlétében, impozáns ünnepiességgel, amelyen az egész ország hódolata megnyilvánult *Munkácsy Mihály* emléke iránt. A siremlék termésköböl készült óriás női alakot ábrázol; egyszerű, de monumentális, illik *Munkácsy Mihály* művészi egyéniségéhez. *Telcs Ede* mintázta.

Az ünnepségre Budapestre jött *Munkácsy* özvegye is s a család részére épült sátorban foglalt helyet, amely a királyi herceg diszkrétá mellett volt. Az özvegygel együtt a sátorban volt *Lotz Károly* özvegye *Kornélia* nevű leányával, *Munkácsy Emil* nyugalmazott pénzügyi tanácsos, *Zsilinszky Mihály* titkos tanácsos, *Földváry József* miniszteri osztálytanácsos, a *Röck*-család tagjai és *Dirner Gusztáv* dr. egyetemi tanár.

A közönség már jóval tíz óra előtt gyülekezni kezdett. A Képzőművészeti Társulat tagjait *Andrássy Gyula* gróf vezette.

A királyi hercegi pár pontosan tíz órakor jelent meg. *Boda Dezső* főkapitány és *Fülepp Kálmán* főpolgármester fogadták. Mikor elhelyezkedtek a sátorban. *Andrássy Gyula* gróf a siremlék talapzatára lépett és rövid, de nagyon tartalmas és szép beszédet mondott.

Andrássy Gyula gróf *Munkácsy* művészetében a póz nélkül való monumentális nagyságot látja jellemző vonásként kiemelkedni s ezért *Arany János*hoz és *Deák Ferenc*hez hasonlította, a kik szintén speciális magyar zenik voltak s egyszerűen, de monumentálisan gondolkodtak. Rövid jellemzés után üdvözölte *Andrássy Gyula* a királyi hercegi párt, a művész özvegyét s mindazokat, akik a siremlék fölállításához hozzájárultak.

Most *Jendrassik Jenő* festőművész állt föl, hogy szóljon. A Képzőművészeti Társulat nevében mondott lendületes ünnepi beszédet s átadta a siremléket a székesfőváros gondozásába. *Vaszilievits János* alpolgármester a székesfőváros nevében meleghangú beszéddel átvette a siremléket és megfogadta, hogy a főváros mindig gondját fogja viselni a nagy művész emlékjelének.

Ezután *József királyi herceg* a siremlékhez lépett, letette a koszoruját, s ezt mondta:

— Hazánk nagy fiának, a lángésznek, a nagy alkotónak, hálás megemlékezésül.

A főrendiház koszoruját *Harkányi Frigyes* báró tette le, a képviselőházét *Berzeviczy Albert* a hercegprímás és az egész magyarországi klérusét *Prohászka Ottokár* püspök gyönyörű beszéddel helyezte el, a mely igen nagy hatást tett a közönségre. A Nemzeti Munkapárt koszoruját *Nyegre László*, a Justh-pártét *Ráth Eudra*, a Kossuth-pártét *Szebeny Antal*, a néppártét *Szmrecsányi György*, a fővárosét *Vaszilievits János* alpolgármester, stb. Hetvennél több koszorut tettek a siremlékre.

TANÜGY.

(—) Kiosztott alapítványi díjak. A *Löffler* Jakab-féle tizezer koronás alapítvány kamatainak kiosztása felett ma döntött a kereskedelmi iskola felügyelő-bizottsága. Az alapítvány kamatai az alapítványozó szerint évenként két szorgalmas és jó magaviseletű kereskedelmi iskolai tanuló jutalmazására fordítandó. Minthogy tavaly a jutalmakat miniszteri jóváhagyás híján nem lehetett kiosztani, az idén a felügyelő bizottság négy, egyenként kétszáz koronás ösztöndíj felett döntött és azokat a tanári kar javaslata alapján *Hoffer István* (első a), *Iritz Gábor* (első c), *Fehér I. István* (közép c) és *Mayer Ferenc* (első c) osztályu tanulóknak ítélte oda. A jutalomdíjakat a június 29-iki évzáró ünnepen fogják kiosztani.

A megölt parasztkirály.

(A Zsilinszky-fiuk az esküdszék előtt.)

Távirati tudósítás.

Békésgyula, jun. 19.

A békésgyulai törvényszék esküdtbírósa ma kezdte meg az Achim—Zsilinszky-pör tárgyalását. A pör vádlottai: ifju Zsilinszky Endre ügyvédjelölt és Zsilinszky Gábor mérnök, akik tudvalevően Achim Andrást, az évek hosszú során át apjuk ellen intézett hírlapi támadások miatt április 17-én békéscsabai lakásán előleges szóváltás és dulakodás után lelőtték. Az ügyészség gyilkosság büntette miatt emelt vádat a Zsilinszky-fiuk ellen, akik a vád szerint, mint tettestársak előre megfontolt szándékkal követték el a bűncselekményt.

A mai tárgyalás iránt, jöllehet Békéscsaba husz perenyire van ide, nem mutatkozott valami különös nagy érdeklődés. A törvényszék tárgyalótermébe mintegy 120 főnyi hallgatóság fér be, mely jobbára gyulai uri nőkből került ki, az állóhelyeken pedig katonatisztek és tisztviselők szoronganak. Ott ül a hallgatóság sorában Achim Andrásné is két leányával: Ilonával és Máriával.

Tárgyalás előtt. — Vasárnap Gyulán.

(A fogoly Zsilinszky-fiuk.)

Az Erdély Sándor-utcában levő, modern törvényszéki épület fogházában vannak vizsgálati fogságban a Zsilinszky-fiuk. Mindkettő elsőemeleti cellában van s Farkas Ferenc fogházörrmester kiváló gonddal őrizeti őket, bár celláikban, — amelyek három embernek valók, de ők egyedül vannak benne — nagyon nyugodtan viselkednek. Saját ágyneműjük van, saját kosztjukon vannak. Ebédet a Komló-szálloda étterméből kapnak, míg reggelijükről és vacsorájukról gyulai ügyvédjük, Keppich Frigyes dr. gondoskodik. A súlyosabban terhelt Gábor, aki lelőtte Achimot, rendkívül szerény fiatalember. Állandóan vegyeszeti szakkönyveket olvas, míg bátyja, Zsilinszky Endre, aki már egy kissé hetykébb viselkedésű, az ügyvédi vizsgára készül. Egész nap tanulnak, csak két órát sétálnak naponta a vadgesztenyés fogházudvaron, de mindig külön-külön. Atyjukkal, Zsilinszky Endrével állandó levelezésben állanak. Zsilinszky Endre a napokban engedélyt kapott, hogy meglátogathassa őket. A látogatás rövid ideig tartott s amikor kijött tőlük, az erősen őszbecsavarodott apa, ezt mondta ismerőseinek:

— Mindkettő bizik az igazságban, hogy fel fogják menteni őket.

Idősb Zsilinszky Endre különben, aki — mint mondják — mindenét eladta már Csabán, vasárnap délután ügyvédjeivel Kenedi Géza dr. országgyűlési képviselővel és Keppich Frigyes dr.-ral tárgyal. Szinte jókedvű, állandóan mosolyog, mintha nem is egy véres tragédia utolsó állomása előtt állana.

A Zsilinszky-fiuk fejtábláján különben a randes felírás van a cellában: *Vizsgálati fogoly, gyilkosság büntette miatt.* Vizsgálati fogságuk, amely május 15-én kezdődött, aug. 15-én járna le.

(Ötszáz kocsai csabai.)

Gálbory József dr. törvényszéki elnök arról értesült, hogy a tárgyalásra több ezer ember, mintegy ötszáz kocsival szándékozik felvonulni a parasztpárt tagjai közül. Ez az impozáns felvonulás hangulatkeltés akar lenni a parasztpárt részéről Zsilinszkyék ellen. A csabaiak ugyanis most is azt mondják, hogy az esküdtek ítélete csak marasztaló lehet s ha esetleg felmentenék a Zsilinszky-fiukat, Csabán könnyen lázadás törhetne ki az urak ellen.

A törvényszéki elnök ezért úgy intézkedett, hogy nagyszámu csendőrséget koncentrálnak a tárgyalás napjára Gyulára. A csendőrök kordont vonnak a törvényszéki palota körül és csak azokat engedik át a kordonon, akiknek jegyük van a tárgyaló terembe.

Csabán különben vasárnap egyéb dolog is történt. Székely Lajos dr., a parasztpárt ügyésze, aki Achim András ellen annak idején megkezdte a sajtóharcot, gyűlést hívott össze, amelyen megalakították a csabai Reformpártot.

(A védelem.)

A Zsilinszky-fiuk védelme Kenedi Géza dr. és Keppich Frigyes dr. gyulai ügyvéd kezében van, akik mindent elkövetnek, hogy a Zsilinszky-fiuk ellen, az előre megfontolt szándék tekintetében emelt vádat lehetetlenné tegyék. Többek közt felolvastatják Achim Andrásnak egy kéziratban maradt cikkét, amelyet egy másik békéscsabai uriember ellen írt s amely halála miatt nem jelenhetett meg az újságjában. Ennek a cikknek a hangja állítólag olyan durva és vérig sértő, hogy ha a Zsilinszky fiuk előbb el nem követik a merényletet Achim ellen, az követte volna el, akiről ez a kéziratban maradt cikk szól.

A védelem panaszkodik, hogy tanuk kihallgatását a vizsgálat mellőzte. Ezért most a tárgyaláson akarja kihallgatni ezeket a mellőzött tanukat, akiknek kihallgatásától remélik a Zsilinszky fiuk felmentését. Ezek a tanuk Achim erőszakos, téktelen természetéről tesznek tanúságot.

A tárgyaláson a megidézett 39 tanu és hét szakértő orvoson kívül még mintegy 40—42 tanu akarnak kihallgatni s így lehetséges, hogy az eredetileg 2-3 napra tervezett tárgyalás esetleg 4-5 napra is kiterjed.

A benszülött gyulaiak, akik az esküdtek névsorát ismerik, már azt is tudják, hogy körülbelül kik fognak bentmaradni az esküdszéken. Tudják már, hogy a vád és védelem körülbelül kiket fog visszavetni az esküdtek közül s így határozottan azt állítják, hogy az esküdtek nagy része gyulai iparosokból és kereskedőkből fog állani. Ez esetben pedig biznak abban, hogy a Zsilinszky-fiukat felmentik.

(Kellemetlen sétáló.)

Özvegy Achim Andrásné fél. Fél attól, hogy ő is ugyanarra a sorsra fog jutni, mint a férje, a népszerű parasztkirály. Vasárnap délelőtt ugyanis elbivatta a csabai csendőrmestert és jelentette neki, hogy már napok óta járkal a háza előtt egy jól öltözött, vidéki kinézésű fiatalember, gyanus szándékkal. Az örmester a panaszt jegyzőkönyvbe vette és a fiatalembert, aki ma délelőtt is az Achim-porta előtt sétált föl és alá, a csendőrségre vezette, hogy igazolja magát. Itt azután kiderült, hogy nem Achimnének szólt a fiatalember — akiről különben megállapították, hogy mérnök — a látogatása, hanem a szomszédban lakó vagyonszű földbirtokos leányának, akibe a fiatal mérnök szerelmes volt.

A csendőrmester ezt ma délben közölte Achimnével, aki most már megnyugodott, hogy nem terveznek ellene merényletet.

(Intézkedések.)

A tárgyalás iránt különösen Békéscsaba közönsége érdeklődik nagyon. Békéscsaba szép asszonyai kérték és kapták a jegyek legnagyobb részét, a kik közül már ma este sokan megérkeztek Gyulára. A szállodák zsufolva vannak, úgy, hogy még a kaszinó helyiségét is hálóteremmé alakították át.

De intézkedéseket tettek a postán is. Csobbel Károly postafőnök a legnagyobb előzékeny-

séggel szolgálja ki a fővárosi sajtót és a saját szobáját alakította át telefonhelyiséggé. Ezenkívül éjjeli telefonszolgálatot rendezett be, hogy a fővárosi lapok tudósítói elláthassák lapjaikat.

(Apa és fiuk találkozása.)

Kenedi Géza dr. és Keppich Frigyes dr. védők délután Zsilinszky Endrével, a Zsilinszky-fiuk édesapjával együtt engedélyt kaptak Liszy Viktor főügyész helyettesétől, hogy a tárgyalás előtt, vasárnap este meglátogathassák a két vádlottat. A találkozás az apa és a fiuk között az ügyészség egyik szobájában történt és fél óra hosszáig tartott. Amikor a fiatalabb Zsilinszky Gábor meglátta ősz édesatyját, sirva borult a nyakába:

— Apám, édes jó apám! Bizzunk az Istenben. Én meg vagyok arról győződve, hogy igazságos ügyet szolgáltam. Nyugodt lélekkel állok az esküdtek elé.

A két Zsilinszky-fiu ezután a két védővel beszélte meg a tárgyalás részleteit. Bucsuzáskor Zsilinszky Endre a következőket mondta Keppich dr.-nak:

— Ügyvéd ur, bizom a fölmentésünkben!

(Esküdtek és bírák.)

Az esküdtek listája elég érdekes. Békéscsabáról a következők vannak benne: Kuhn Ede fakereskedő, Pándy István dr. ügyvéd, Tardos Dezső dr. ügyvéd, Bakos Mátyás földbirtokos. Több csabai esküdt nincs; a többiek Kétegyházáról, Gyuláról, Orosházáról, Békéscsabáról, Gyomárról, Szarvasról, Tótkomlósról és Dobosról valók. Földműves hat van az esküdtek között, ügyvéd öt, kereskedő kilenc. A többiek földbirtokosok, hivatalnokok és iparosok.

A tárgyalást Gálbory József törvényszéki elnök vezeti. Mellette szavazó bírák Hubay Lajos és Tóth István törvényszéki bírák szerepelnek. A vádat Liszy Viktor dr. főügyész helyettes képviseli, aki a Zsilinszky-fiukra nézve oly terhelt vádiratot is szerkesztette, míg a védelmet Kenedi Géza dr. és Keppich Frigyes dr. látják el. Az Achim-család képviselőiben Fényes Samu dr. budapesti ügyvéd jelent meg.

A tárgyalás reggel nyolc órakor kezdődik és úgy van tervezve, hogy egyfolytában délután két óráig tart. Ebben az esetben 4-5 nap alatt aligha végez az ügygyel az esküdtbírószág.

(Fej, vagy irás?)

Gálbory törvényszéki elnök már előre közölte a fővárosban megjelenő lapokkal, hogy csak tizenkét helyet tartott fenn a sajtó képviselői számára. Ma azonban több mint husz lap tudósító érkezett le a tárgyalásra, részint Budapestről, részint pedig vidékről. A törvényszéki elnök ur ekkor igazán zseniális ötlettel állott a lap tudósítók elé.

— Uraim — mondotta — én több helyet nem adhatok tizenkettőnél. Azonban ezt kisorsoljuk az urak között. Ime egy korona ezt feldobom és akire a fej jut, az kap helyet, akire az irás, az nem.

Az elnök ötletét a lap tudósítók természetesen nem fogadták el, amire az elnök beadta a derekát és mégis minden lap tudósítónak adott helyett a tárgyalási teremben.

A bírák előtt. — A tárgyalás napja.

(Az Achim leány szerelme.)

Kora reggel nagy tömegek gyülekeznek a törvényszéki palota előtt, amely Gyulának legszébb modern épülete. Az esküdszéki terem az első emeleten van, de nagyon kevés hallgatóság fér el benne. Különösen a hölgyeknek kedvelt a szerencse. Nagy számmal foglaltak helyet a barna padokon. Föltűnik Achim András

két leánya. Fekete ruhában vannak, hajadon fővel, a hajuk összefonva. Beszélnek, hogy az idősebb Achim-leány Zsilinszky Gáborba, az apja gyilkosába szerelmes... Folyton Gábort nézi, kémleli, mintha más nem is érdekelné az egészről, mint ez a kellemes külsejű fiatal-ember.

(A bíróság bevonul.)

Már jóval nyolc óra előtt elhelyezkedett a közönség. Odakint szuronyos fogházörök csinálnak rendet. Most fölvonulnak a szereplők: Gálbory József dr. törvényszéki elnök, egy elegáns, finom ur, őszülő bajusszal, oldalszakállal, a mosolygó arcú Liszy Viktor dr. ügyész; Hubay Lajos és Tóth István szavazóbirák; Kenedi Géza dr. és Keppich Frigyes dr., a védők, Fényes Samu dr., Achimné jogi képviselője, azután az esküdtek. A Zsilinszky-fiúk szuronyos örök közt várakoznak a folyosón.

Nyolc órakor a terem balsarkától előlép a dolmányos szolga és harsányan jelenti be:

— A királyi törvényszék!

Mindenki föláll. Gálbory elnök vezetésével bevonulnak a bírák. Csönd. Az elnök leül és megszólal:

— A tárgyalást megnyitom.

Ebben a pillanatban a falióra kedvesen, zengő hangon elmuzsikálja a nyolc órát.

— Olyan intelligens hallgatóság van jelen, — mondja az elnök — hogy nem kell figyelmeztetnem a viselkedésre, de hogy mindenki tudja, mihez tartsa magát, fölolvassom a törvénynek a főtárgyalásra, illetve a hallgatóságra vonatkozó részét.

Felolvassa a rendelkezést, majd így folytatja:

— Tárgyalásra van kitűzve a Btkv. 268. §-ába ütköző gyilkosság büntetvével vádolt Zsilinszky Gábor és tettestársa, ifj. Zsilinszky Endre bűnügye.

(Hozzák a vádlottakat.)

Gálbory József törvényszéki elnök kiadja a parancsot:

— Vezessék elő a vádlottakat!

A szolga kinyitja az ajtót és belép a nagy pör két fogoly-hőse. Elöl lépdel Zsilinszky Endre, utána az öccse, Gábor, mögöttük két börtönőr. A fiúk egyformán vannak öltözve, mind a kettőn fekete zakett és világos csikos nadrág. Sápadtan, idegesen néznek körül és megállottak az elnöki emelvény előtt.

— Zsilinszky Gábor, lépjen elő! — szól az elnök.

— Mikor született?

— 1888-ban.

— Vallása?

— Ágostai evangélikus.

— Hol született?

— Békéscsabán.

— Foglalkozása?

— Gépészmérnök.

— Családi helyzete?

— Nőtlen.

— Volt büntetve?

— Nem voltam.

— Vagyona?

— Nincs.

Elölép Zsilinszky Endre, a másodrendű vádlott.

— Mikor született?

— 1886-ban.

— Vallása?

— Ágostai evangélikus.

— Foglalkozása?

— Ügyvédjelölt.

— Családi állapota

— Nőtlen.

— Vagyona?

— Nincs.

— Büntetlen?

— Igen.

— Katonai helyzete?

— Tartalékos hadnagy az I. csász. és kir. huszárezredben.

Az elnök ezután a sértettet és a tanukat szólítja. Achimné talpig gyászban jelent meg. Eljött Vicián Mátyás, az öreg szolga, Fejes Lajos békéscsabai csendőrőrmester és a többi tanuk. Az elnök konstatálja a tanuk jelenlétét, aztán elbocsátja őket, egyelőre.

(Megalakult az esküdtszék.)

Most az esküdtszék megalakulására kerül a sor. Tardy Dezső dr. békéscsabai ügyvéd bejelenti, hogy ő Achimnak ügyvédje, bizalmasa volt, elfogultnak érzi magát, kéri a fölmentését. Megtörténik. A visszavetés jogát a védők nevében Kenedi Géza dr., a vád részéről Liszy Viktor főügyész-helyettes teljesíti. Kenedi visszavetés hat parasztot, az ügyész viszont csak két esetben él a visszavetés jogával. Érdekes tünet, hogy mikor a behívott esküdtek helyet foglalnak a parasztok külön csapatban foglalnak helyet és külön a kaputos emberek.

Az esküdtszék ezután a következőképpen alakult meg. Rendes esküdtek:

Galgóczy Géza iparos,

Benedek Márton kereskedő,

Hock Márton kereskedő,

Igaz Pál dr. ügyvéd,

Grósz Mihály malomtulajdonos,

Molnár Kálmán kereskedő,

Baky József kereskedő,

Kohn Géza kereskedő,

Szilágyi Antal földműves,

Akiller Mihály földműves,

Horváth István kereskedő,

Hegedüs József kereskedő.

Pótesküdték: Pál József bádogos és Balla Sándor földműves.

Tehát csak két földműves, az egyik a pótesküdték közt, a többi kaputos ember. Valamennyi hideg tekintetű ember, akiket mintha nem is érdekelné az egész rettenetes ügy. Érzelmileg nagyon kevésbé lehetnek érdekelve, tehát — úgy látszik — kitűnő esküdtbírák. Az elnök kitanítja őket, hogy csak egymással beszéljenek, ujságot ne olvassanak. Aztán a vádirat fölolvására kerül a sor.

Hubay Lajos szavazóbiró olvassa a vádiratot, amely tudvalevően gyilkosság büntetvével vádolja a Zsilinszky-fiukat.

Mikor ez megvan, az elnök felszólítja Achimné, hogy egyelőre hagyja el a termet. Zsilinszky Endrét, a másodrendű vádlottat is kikíséri a börtönőr, csupán Zsilinszky Gábor az elsőrendű vádlott marad a bíróság előtt.

Zsilinszky Gábor vallomása.

(Keresztkérdések tüzeiben.)

— Vádlott lépjen elő! — szól az elnök Zsilinszky Gáborhoz. Elölép, meghajtja magát. Sápadt, izgatott, de nyugodtságot erőltet és haugosan, értelmesen felel a kérdésekre.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdi az elnök.

— Nem! — felel határozottan Zsilinszky Gábor.

Elnök: Óhajt a kérdésemre felelni?

— Igen.

— Hol született?

— Békéscsabán.

— Otthon nevelkedett?

— Egész addig, amíg az egyetemre kerültem. Aztán külföldön tanultam és csak a szünidőket töltöttem itthon. Majd mikor gépészmérnök lettem, egy évvel ezelőtt, hazajöttem, hogy segítsék apámnak a gazdaságban.

— Ismerte Achimot?

— Nem. Bemutatva nem voltam neki.

Mikor vette a revolvert?

— Egy évvel ezelőtt, Nagyváradon, a Huzella-cégnél.

— Mi szüksége volt rá?

— A gazdaságban nem mertem egyedül lenni, rossz ajtók, rossz ablakok mellett, azért vettem a revolvert, mely mindig velem volt.

— Bátyjának is volt revolvere?

— Igen. Bécsben vette, katona-korában.

— Milyen volt?

— Azt hiszem, kicsiny.

— Ismerte Achim viszonyát az édesapjával?

— Igen. Achim már a télen, amikor beszámolóját mondta, megrágalmazta az apámat és nagybátyámat. Akkor kérdeztük apámat, kívánja-e, hogy elégtételt szerezzünk? Ő azonban azt mondta, hogy elég ember ő a talpán, nincs szüksége a mi támogatásunkra.

— Ismerte Achimot?

— Igen. Egy lovagias ügyből kifolyólag segédje voltam az ellenfelének, Gally György barátommal együtt. Achimmal azonban ekkor nem tudtunk találkozni, nekem el kellett utaznom, mire átadtam a megbízatást másoknak. Mikor mostanában Achim folyton támadta apánkat, nagybátyámról pedig azt írta, hogy a medgyesegyházi birtok parcellázásánál panamázt, akkor kerestük Achimot, hogy helyreigazítást követeljünk, de nem találtuk.

— Most, amikor az eset történt, itthon volt az apja?

— Nem, Pesten volt.

— Miért ment föl?

— Azt hiszem azért, hogy Mihály nagybátyánkkal megbeszélje a sajtópórt.

— Mikor olvasták a 14-iki lapot?

— Aznap este. Hallottuk, hogy apánkról irt és elhozattuk. Előbb Endre olvasta el este félkilenc óra tájban Mariska hugommal, aztán behívott engem a dolgozószobába és ott megbeszéltek, hogy elégtételt kérünk. El is indultunk Achimhoz, de nem mentünk be hozzá!

(A gyilkosság előestéjén.)

— Vittek magukkal botot, revolvert? — kérdi az elnök.

— Nem.

— Hát nem gondoltak tettegességre?

— Nem.

— Hiszen tudhatták, hogy Achim erőszakos, rabiátus ember, nem gondoltak arra, hogy Achimmal békésen lehet valamit elérni?

— Mi erről nem beszéltünk. Csak az volt a szándékunk, hogy kérjük, vonja vissza a támadásokat és ha nem tenné, elhatároztuk, hogy a Szabadság című lapban, amely különben is támadta Achimot, majd mi is leleplezzük Achimot.

— Mi volt a megállapodás arra az esetre, ha megtámadja önöket?

— Arra nem is gondoltunk. Mert nem hittük, hogy a saját lakásán a saját vendégeit megtámadja.

— Másnál ezt elfogadnám — mondja az elnök — de Achimnál nem.

Zsilinszky Gábort azonban föntartja, amit mondott:

— Így volt! Így történt!

Ezután elmondja Zsilinszky Gábor, hogy a gyilkosság előestéjén csak Achim házat nézték körül, de be nem mentek, hanem hazamentek lefeküdni.

(Ki kezdte?)

— Ön — kérdezi most az elnök — azt vallotta a csendőrség előtt, hogy el voltak szánva inzultálni Achimot, ha megtámadja önöket.

— Ez nem igaz! Én akkor annyira meg voltam zavarodva, hogy azt se tudtam, mit beszéltek. A lövések számára nem emlékeztem.

— No és mi történt reggel? Volt önnél revolver?

— Igen, én reggel mindig magamhoz veszem.

— Endrénél is volt?

— Ugy tudom, nem?

— És hazamentek először?

— A Fiuméba, ahol Kosiczky Endre barátunkkal beszélgetünk.

— Kért tőle revolvért?

— Nem.

— A Fiuméből hová mentek?

— Elmentünk Achim lakására.

— Bot is volt maguknál?

— Igen.

— És még mi?

— Egy kutyakorbács.

A végzetes vasárnap.

(Nem uri tempó!)

— Mi történt vasárnap? — kérdezi az elnök.

— A szobaleány hétkor költött fel. Margit hugommal együtt reggeliztünk. Villim István sógorom is ott volt. Megbeszéltek, hogyan menjünk el Achimhoz. Megbeszéltek, hogy nem a képviselőhöz, hanem az emberhez megyünk.

— Arra nézve nem egyeztek meg, hogy ha Achim megtámadja magukat, mit fognak csinálni?

— Nem egyeztünk meg!

— Sajnálom, ez nem valószínű.

— Bátyám a mi házunkkal szemközt lévő ügyvédi irodába ment. Mi megvártuk. Bátyám a sétabotját vitte magával, én a kutyakorbácsot akasztottam le, mert nem találtam a botot.

Az elnök előveszi a vastag kutyakorbácsot és ugyanekkor fölmutatja Achim vékony botját. Aztán így szól:

— Uriember nem jár ilyen bottal! Maga mindig így járt?

— Igen!

— Miért vitte magával?

— Azt hittem, hogy vasárnap lévén, Achim lakásán ott lesznek a hivei is és azért vittem magammal a kutyakorbácsot, hogy szükség esetén azzal csináljak utat magamnak.

— A kutyakorbács megbecstelenítő eszköz, azzal nem szokás utat csinálni.

— Nem találtam a botomat, azért vittem magammal.

— Figyelmeztetem, hogy a vizsgálóbíró előtt mást mondott. Miért rejtette el a kutyakorbácsot, mikor Achimhoz ment?

— Mert olesó és csunya volt. Rösteltem.

— Kutyakorbácsal csak megbecsteleníteni lehet. Miért vitt magával revolvért?

— Mindig magamhoz veszem a revolvért, mikor felöltözöm.

— Nem gondolt arra, hogy Achim erőszakos, durva ember és esetleg megtámadhatja?

— Nem gondoltam erre!

(A gyilkosság helyszíni rajza.)

Az elnök most bemutatja azt a helyszíni rajzot, amely a gyilkosság után Achim lakásáról készült. Több példányban kiosztja az esküdtek között. Zsilinszky Gábor is átvesz egyet. Megnézi a rajzot.

— Nos, hogy történt az eset? — kérdezte az elnök.

— A Mészáros-utcai hátsó kapun mentünk be a nyitott verandán keresztül az előszobába.

— Miért nem a rendes bejáraton?

— Azért, mert én azt már ismertem. Egy cselédleánnyal találkoztam.

— Megmondták, hogy kicsodák?

— Nem, mert ismert.

— *Gavallérember nem mehet be valakibe reggel hét órakor bejelentés nélkül.*

— Nyolc óra volt már.

— Az mindegy.

— *Uriember nem tesz ilyent.* Azt kellett volna mondani, hogy itt vagyunk, apánk nevében akarunk beszélni Achimmal. Ha olyan fontos ügyben járnak el és nem mondanak nevet, ez nagy hiba. Hátha nem fogadja az illető? Ki volt ott? Látták odakint az öreg embert?

— Nem.

— Mit izent ki Achim?

— Azt, hogy várjunk.

— És maguk vártak? Leültek?

— Nem!

— Meddig vártak?

— Öt percig.

— És aztán?

— Bekopogtattunk.

— Miért siettek úgy?

— Mert a bátyámnak irodába kellett menni.

— De hiszen vasárnap volt!

— Vasárnap is járt irodába.

— Bekopogtak?

— Igen.

— Kaptak választ?

— Nem!

— Uriember ilyenkor nem megy be.

— Csakhogy mi azt hittük, azért nem adnak választ, mert nincs odabent senki. Ugy történt, hogy bekopogtunk, válasz nem jött, benyitottunk, a szobában nem volt senki, tovább mentünk, a másik szoba ajtaján kopogtunk. Elöl a bátyám ment, utána én. Mind a ketten egyszerre léptünk a szobába, Achim a szoba szélső sarkában, a fal mellett állott. Bot volt nála, azt hiszem fekete színű.

— Mennyire állottak Achimtól?

— Ugy emlékszem, körülbelül hat lépésnyire. Mikor beléptünk, én kezdtem beszélni, bemutatam magamat és Endre bátyámat. Achim ur — mondtam — azért jöttünk, hogy felelősségre vonjuk a rágalmozásaiért és megkérjük, szüntesse be édesatyánk ellen a támadásokat. Vonja vissza a sértéseket!

— Hol volt akkor a fivére?

— Achim közelében és a botja a balkarjára volt akasztva.

— És a kutyakorbács?

— Az én zsebemben volt.

(Vigyázzon, lövők!)

— Mit mondott önöknek Achim?

— Ránk ordított: *Takarodjatok!* Ezzel bátyámra rohant, botjával ütlegelni kezdte, mire én láttam, hogy fivérem balkezevel kivédte az ütések, botjával Achim felé sujtott, majd birkokra keltek. Achim torkon ragadta a fivéremet és fojtogatni kezdte. A dulakodásban mindketten a földre estek és hanyatfekve birkóztak.

— Hol volt a fivére lába?

— Lelógott Achim testén keresztül. Mikor én láttam a nagy veszedelmet, rákiáltottam Achimra: *Achim ur, ne bántsa a bátyámat, mert lövők.* És amikor ezek után is fojtogatta, elővettem a revolveremet és lőttem.

— Célzott?

— Nem céloztam.

— Hányszor lőtt?

— Egyszer. Achim lába felé.

— Ez nagyon fontos. A vizsgálóbírónál azt vallotta, hogy kétszer lőtt. A főszolgabírónál pedig úgy vallott, hogy három lövést tett.

— Határozottan emlékszem, hogy egyszer

lőttem. De lehet, hogy az izgatottságomban mégegyszer elsült a Browning.

— Ön azt mondja, hogy Achim lába felé célzott. A bátyja lába Achim testén lógott keresztül, megtörténhetett volna, hogy ön a bátyját lövi meg?

— Igen, ez megtörténhetett volna, mert nagyon izgatott voltam.

— Hány lépésnyire állott Achimtól?

— Két-három lépésnyire.

— Ön a csendőrség előtt beismerte, hogy háromszor lőtt az áldozatra.

— Azt én nem tudom. Nem láttam a jegyzőkönyvet. Nem irtam alá.

Felolvassák a csendőrség előtt felvett vallomási jegyzőkönyvet, amire a vádlott kijelenti, hogy annak tartalma nem fedi a valóságot.

— Achimnak Vicián nevű szolgálója azt vallotta, hogy önök ezekkel a szavakkal léptek Achim szobájába: — Most dögölni kell!

— Nem igaz.

— Achim halálos ágyán is így vallott.

— Nem igaz.

— Bizonyítékok vannak arra, hogy fivére a gyilkosság előtti estén kölcsön kérte a revolverét.

— Azt nem tudom.

— Önök ketten, bottal, revolverral és kutyakorbácsal mentek el Achimhoz, állítólag azért, hogy felelősségre vonják. Miért dugta el ön a kutyakorbácsot.

— Mert szégyeltem volna, kezemben kutyakorbácsal végigmenni az utcákon.

— Achim tudvalevőleg erős ember volt. Az ön fivére gyöngye testalkatu, hogy lehet az, hogy mégis Achimon voltak a súlyosabb sérülések.

— Nem tudom.

Ezután az elnök felmutatja Zsilinszky Gábornak 224.320. számú Browningját. Majd tíz percre felfüggesztette a tárgyalást.

Ifj. Zsilinszky Endre!

(Csak békés elintézést akartunk.)

Szünet után a másodrendű vádlott, ifjabb Zsilinszky Endre következett. Ideges ifju, hal-kan beszél.

— Nem vagyok bűnös! — kezdte vallomását.

— Volt revolvere? — kérdezte az általános kérdések után az elnök.

— Igen, de 1908-ban eltűnt. Azt hiszem atyám kivitte a gazdaságba. Azóta nem volt.

— Nem tett ajánlatot atyjának, hogy az Achim ügyet elintézi?

— Nem. Atyám ugye járult volna hozzá. Ép ezért választottuk az ügy elintézésére azt a napot, amikor atyánk Budapesten volt.

— Mikor olvasta az Achim lapját?

— Szombat este. Nagyon el voltam keseredve. Öcsémrel megbeszéltem, hogy az ügyet elintézzük.

— Nem gondolt rá, hogy Achim indulatos ember, akivel nem lehet az ügyet békésen elintézni?

— Erre nem gondoltunk.

— Hát a tettegességre?

— Lehet, hogy megfordult agyunkban ez a gondolat, de nem beszéltük meg előre.

Aztán elmondja a történeteket, pontosan úgy, ahogy az öccse. Még a szavak is megegyeznek.

— Volt önnél bot? Ez volt?

— Igen, ez?

— Uriember nem jár ilyen vastag bottal.

— Ezt Csabán úgy hívják: sétabot. (Derűtség.)

— Kérem, komoly dologról van szó, ne tessék nevetni. (A vádlotthoz.) Kopogtattak?

— Nem emlékszem.
 — Bemutatkozott Achimnak?
 — Lehet, nem emlékszem. Az öcsém bemutatkozott.
 — Ki vonta Achimot felelősségre?
 — Én. Kértem, hogy szüntesse be a támadásokat.
 — Mit felelt Achim?
 — Azt, hogy takarodjatok ki!
 — És maguk?
 — Mi azt mondtuk, hogy jogunk van apánk becsületét megvédeni. Erre ő felénk suttott, én a karommal kivédtem, visszaütöttem. Achim megragadta a torkomat.
 — Segítségért nem kiáltott?
 — Nem tudtam. Az ágyra tepert.
 — És Gábor?
 — Nem tudom, mit csinált.
 — Hallott lövéseket?
 — Nem!
 — Tanuk mondják, hogy azzal nyitottak rá Achimra: Meg kell dögnie!
 — Nem igaz!
 — A csendőröknek azt vallotta, hogy őn ütött először Achimra.
 — Nem igaz.
 — Mi történt a veszekedés után?
 — Achim kiszaladt a folyosóra. Árulás! Árulás! kiáltozta. Én a kalapomat kerestem, nem találtam, mire elmentem.
 — Majd elmondja, hogy a vállán, nyakán és fején sérült meg. Zsilinszky Gábor, aki végighallgatta a vallomást, az elnök kérdésére nem tett rá megjegyzést.

Achimné belép!

(Az áldozat multja.)

A két vádlott kihallgatása után Achim Andrásné következett sorra:

Elnök: Achimné jöjjön be!

A teremben izgatott a hangulat. Minden szem az ajtóra tapad, amely megnyitott és belép rajta talpig gyászban, fején fekete kendővel az özvegy. Achimné helyet foglal egy széken. Sir és a kezét tördeli.

Kenedi Géza: Mielőtt a bizonyítást megkezdénénk, egy előterjesztést tesz. Indítványozom, olvassa föl a bíróság a budapesti Friss Ujság és a békéscsabai Friss Ujság becsatolt számain, amelyek teljesen megvilágítják az ügy elözményeit. Tanukat jelentek be, akikkel bizonyítani kívánom, hogy Achim András 1910-ben revolverét használta egy csabai bordélyházban. Továbbá bizonyítani kívánom, hogy Achim ezer korona jutalmat tűzött ki annak részére, aki *Sailer* főszofigabirót elteszi láb alól s hogy Achim az apját is megverte. Kérem konstatálni azt is, hogyha Achimot idejekorán megoperálták volna, nem halt volna meg, de a csabai orvosok által nem hagyta magát megoperáltatni.

Lisey ügyész: A védelem meg akarja tévesztetni az esküdtszékét Achim előéletének a firtatásával. Ez nem tartozik ide. Csupán annak a cikknek felolvasásához járulok hozzá, amely a katasztrófát közvetlen előidézte.

Achimné képviselője kéri Koren Pál evangélikus lelkész kihallgatását.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozza határozatát, amely elrendeli az összes ujságcikkek felolvasását. Beidézük Zsilinszky szobaleányát. A többi bejelentett tanut mellőzik.

(Az özvegy vallomása.)

Achimné Rajpál Ilona a széken ül, folyton sir és tördeli a kezét.

— Mikor született? — 1878-ban. — Hány gyermeke van? — Három. — Beszéljen el mindent, amit tud.

— Én nem voltam otthon a szomorú napon. Én csak a halálos ágyon láttam viszont szegény férjemet. Készültek erre a borzasztó dologra. Hiszen már két héttel azelőtt is belöttek az ablakon. Az uramat a gyilkosság előtt figyelmeztette Staffel nyomdász, hogy a Zsilinszky-fiúk meg fogják támadni, de férjem azzal felelt: Az a kutya, amelyik messziről ugat, nem harap.

— Beszéljen a botról — szól most az elnök — hol volt Achim András botja? — A kamrában. — Biztosan tudja ezt? — Igen. — Nem volt a szobában bot? — Nem. — Hát revolvere volt-e urának? — Igen, de nem hordta magánál. — Barátai vasárnap föl szokták keresni? — Igen, de a szomorú napon nem voltak ott, azért történt a baj. — Megesküszik arra, hogy a bot a kamrában volt? — Igen. — Mit beszélt férje a halálos ágyon? — Azt mondta, hogy a két Zsilinszky fiu hátulról rácsapott, ő a hátával védte magát, de elesett a pokrócban, elesett és erre orvul agyonlőtték. — Így mondta? — Igen. Ezzel véget ér a vallomás. Kenedi Géza föláll és tekintve, hogy az asszony a tényekre vonatkozóan a valóságnak meg nem felelő vallomást tett, hevesen ellenzi a megesküését. A törvényszék azonban megesküeti Achimnéét. Ezután a boncolási jegyzőkönyvet olvastatja föl az elnök és így szól:

— Achimné távozzék, önre talán kellemetlen lesz a jegyzőkönyv meghallgatása. Achimné fölzikog és kimegy a teremből.

(A haldokló vallomása)

Achimné megesküetése után a bíróság felolvastatta Achim Andrásnak a halálos ágyon tett vallomását, amely így hangzik:

A két Zsilinszky-testvér minden bejelentés nélkül ezekkel a szavakkal rontott be a szobába:

— Azért jöttünk, hogy felelősségre vonjunk, most meg kell halnod.

Az egyik fiu hátulról rámutított egy súlyos bottal, hogy elszédültem, a másik fiu pedig hátulról hatszor belémolt. Óriási fájdalmat éreztem és menekülni akartam.

Ezután a bíróság felolvastatta a boncjegyzőkönyvet és azokat a hírlapcikkeket, amelyek közvetlen okot szolgáltatnak a Zsilinszky-fiúk támadására.

Ezután a tárgyalást délután három órára halasztották.

A délutáni tárgyalás.

(Tanuvallomások.)

Délután három órakor folytatták a tárgyalást, s ekkor megkezdődtek a tanukihallgatások.

Az első tanu Reisz Dávid dr. békéscsabai főorvos elmondja, hogy ifju Zsilinszky Endrét a véres tett elkövetése után megvizsgálta, s a vállán botütéstől eredő sebesülést konstatált, a nyakán pedig fojtogatás nyomait találta.

Reisz dr. kihallgatása alatt izgalmas összetűzés támadt közte és Fényes Samu dr. között. Miután az orvos szakvéleményét előadta Fényes így szól:

— Hallottam, hogy az orvos ur már többször hangoztatta a szavakat: „Szeretném már Achim veséjét boncasztalon látni, csak akadna valaki, aki megölné.”

Reisz dr.: Nem így áll a dolog. Már évekkel ezelőtt mondtam egyszer Achimról, kit megfékezhetetlen embernek ismertem, hogyha tovább garázdálkodik nem lesz jó vége a dolognak.

Fényes Samu dr. annak beigazolására, hogy Reisz a kifejezést megtette, kéri *Hrabovszky Pál* és *Pollák Arnold* tanuk kihallgatását elrendelni. A törvényszék a kérelemnek nem ad helyet, mire Fényes semmisségi panaszt jelent be.

Zöldi János dr. megyei főorvos szakvéleménye szerint a lövés nem volt halálos jellegű. *Ha Achim kellő időben aláveti magát az operációnak, rövid idő alatt felépült volna.*

Hasonlóan van *Hermann Ignác* dr. kórházi főorvos is.

Pécsi Károly dr. főorvos igazolja, hogy a tett elkövetésekor a Zsilinszky-fiúk beszámíthatóság tekintetében nem jöhettek kifogás alá.

Az orvos-szakértők után a fegyverszakértők következtek. *Osvád János* főfegyvermester szerint 15 lépés távolságból biztosan lehet célozni a Browninggal. Hogy a lövés nem történhetett közről, azt bizonyítja az is, hogy Achim nadrágján pörkölésnek nyomát sem találták.

Az elnök felszólítja a fegyverszakértőt, mutassa meg, hogy történhetett a lövés.

Osvát a Browningot az egyik bíró felé tartja, mire a lőrő önkéntelenül hátrahúzódik.

Gálbory elnök: Tartsa kérem lefelé azt a fegyvert, mert a bíró ur fél.

Bugyin István fegyvermester hasonló vallomást tesz.

Az elnök kéri a védőktől, óhajtják-e az összes ujságcikkek felolvasatását, vagy csak azokat, amelyek feltétlenül szükségesek. Kenedi védő az összes cikkek felolvasását kéri.

Elnök bejelenti, hogy ma nem hallgatnak több tanut ki, mert a cikkeket fogják felolvasni. A közönség nagyrésze erre eltávozik a teremből.

Először az a cikksorozat kerül felolvasásra, amely „A parasztkirály birodalmában” címmel jelent meg a budapesti Friss Ujságban. A cikkek felolvasása közben Achimné hangos zokogásban tört ki.

A tárgyalás vége felé az a hír terjedt el, hogy Csabáról ötezer paraszt fekete zászlók alatt Gyulára vonul. Az elnök erre intézkedett, hogy megfelelő számú csendőrség vonassék össze, a katonaságot is készenlétbe helyezték, de a hír nem bizonyult valóznak.

Délután hat órakor az elnök berekesztett a tárgyalást és folytatását holnap délelőtt fél kilenc órára tűzte ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedden: Rátkay Márton, a Király színház művészenek vendégfelléptével Hivatalnok urak, színmű.

Szerdán: Rátkay Márton vendégfelléptével Szép Helena, operette.

Csütörtökön: Karenin Anna, színmű.

Pénteken: Bátor katona, operette. (Bemutató előadás.)

Szombaton: Bátor katona, operett, másodszor.

* A bátor katona. Pénteken lesz a bemutató előadása A bátor katona című operettnek, amely ugy a fővárosban, mint a vidéken, ahol eddig színre került, óriási sikert aratott. A mulatságos meséjű operettelt Heltai Jenő rendezte. A bájos melódiaju muzsika mindvégig harmonikusan simul a kedves és kacagtató szöveghez. A főbb szerepeket Diósi Nusi, Harmath Józsa, Benkőné, Zalay, Heltai, Polgár és Huszár játssza.

* Rátkay Márton vendégszereplése. Rátkay Márton, a Király-színház tagja, holnap kedden este lép föl először a Hivatalnok urak-ban. Földes Imre nagyhatású színműjében. A művészenek, aki a darabban Róth bácsi szerepét kreálja, ez egyik legsikerültebb alakítása. A darabban közreműködő főszereplők még a következők: Kápolnay Juliska, Harmath Józsa, Benkőné, Keszler, Dolly, Beregi, Polgár és Vass Jenő. Szerdán Szép Helena kerül színre, ugyancsak Rátkay Márton vendégszereplésével.

* Nélkülözhetetlen fürdőkellékek nélkül egyáltalán nincs kellemes nyaralás. Ehhez hozzátartoznak a Baedekerek, Waerl utleírások, kiváló, könnyed, üdítő olvasmányok, finom levelepapírok, különböző kalauzok és utleírások, amelyek nélkülözhetetlenek a fürdőkön. A felsorolt kellékek Weisz Leó könyvkereskedésében a legelőnyösebben szerezhetők be.

* Parasztforradalom. Az 1358. esztendő rémes emlékeit szerzett Franciaországnak. A parasztok a rettenetes adók sulya alatt görnyedezve végre is türelmüket veszítették és véres boszut állott az uri renden. Pathé, aki nagy gondal válogatja ki a tanulságos történelmi példákat, nagy rendezői készségével hatalmas mozgófényképet készített a 1358 ki francia parasztlázadásról és ezt a képet Magyarországon először az Uránia-színháznak boosájtotta át bemutatás céljából. A hatalmas film mélységes hatást fog gyakorolni a közönségre. Drámánál drámaibb jelenetekben bővelkedik ez a hatalmas mozgófénykép, amely a legujabb nagy attrakciója a kinematográfiának. A közönség különös érdeklődésébe ajánljuk a páratlan ké-

pet, melyet rendes helyárok mellett három napon át mutat be az Uránia. 175

* **Külföldi képek az Apollóban.** A detektiv-műsor fényes eredménye bebizonyította ismét, hogy az Apolló-színház igazgatósága ismeri a közönség pszichológiáját s tudja, hogy az emberek érdeklődését s szórakozó igényeit mivel tudja kielégíteni. Erre mutat az igazgatóságnak az a vállalkozása is, hogy a fényesen bevált detektiv-műsor után külföldi tárgyú képeket tűz műsorra. A mozi a kultura legújabb terjesztője, — mondotta egy kiváló franciá író — s axionáját az egész művelt társadalom magáévá tette. Ime rá a bizonyíték: mozgóképekben természetutáni felvételek nyomán megismerhetjük a hatalmas Anglia pénzverdejét s a szemünk előtt látjuk a svéd királyt vadászni a kíséretével. A tanulságos s emellett érdekesítő mozgóképeket új műsor keretében keddi előadásain mutatja be az Apolló. 177

HIREK.

Földrengések a Nagy-Alföldön.

— Öt város ijedelme. —

Távirati tudósítás.

Arad, június 19.

Az Alföld több városából erős földrengésről adnak hírt. A földrengés, amely több helyen a falakat megrepesztette és a kéményeket ledöntötte, a lakosság körében óriási ijedelmet okozott.

Kecskemétről jelentik: Ma reggel 4 óra 25 perckor délnyugat felől északkelet felé haladó földrengés volt érezhető. A rengés körülbelül hat másodpercig tartott és oly erős volt, amilyen Kecskeméten még nem fordult elő. A lakosság álmából riadt fel és kitódult az utcákra, amelyek egyszerre benépesedtek ijedten lötöt-futó emberekkel. A földrengés következtében több kémény összedőlt, a házak falai és mennyezetei több helyen megrepedeztek. A földrengés 6 óra 50 perckor megisméltődött, de ezáltal a földalatti lökések sokkal gyengébbek voltak, mint először.

Délután három óra 27 perckor ismét megrendült a föld. Földalatti dübörgés közben középerős rázás volt érezhető, de a szeizmográf kilengése korántsem volt akkora, mint a reggeli földrengésnél.

Felgyházáról jelentik: Ma délután három óra tájban három földlökés volt érezhető, amely kisebb falrepedéseken kívül más kárt nem okozott.

Nagykőrösről jelentik: Ma reggel negyed 5 órakor földrengés volt, amelynek tartama jóval felülmúlta a két év előttiét. A földrengés földalatti morajjal több másodpercig tartott és öt-hatszor megisméltődött. A konyhákban az edények összecördültek és a bútorok a lakásokban megmozdultak. A lakosság körében óriási volt a rémület.

Fülöpszállásról jelentik: Ma reggel 4 óra 15 perckor néhány másodpercig tartó földrengést éreztek, a melyet moraj kísért.

Szolnokról jelentik: Négy óra két perckor három földlökés volt érezhető, a melytől a nehezebb tárgyak is elmozdultak helyükből.

— **Szterényi József betegség.** Szterényi József volt kereskedelmi államtitkár, a kinek betegségről a minap megemlékezünk, már jobban van. A seb, a melyet annak idején egy légy csípés okozott, szépen gyógyul. A betegnek járni még nem szabad, de nappal már ágyban sem fekszik, hanem a padlagon pihen. Ha a javulás így halad, remélhető, hogy Szterényi József rövid idő múlva teljesen felépül.

— **Tanárválasztás a kereskedelmi iskolában.** A kereskedelmi iskola három tanári állásra a francia-magyar, a kereskedelmi számtan és a könyvviteli tanszék betöltésére hirdetett pályázatot. A francia magyar tanszékre Biró Sándor, Heimann Hugó dr., György Oszkár, Salgó Sándor, Eitler Pál és Stenermann Miksa; a kereskedelmi számtani tanszékre Hajós Géza, Heil Péter, Elek Mór és Steiner Albert; a könyvviteli tanszékre Krámer Sándor, Stern Ignác és

Kelemen Béla pályáztak. A felügyelő bizottság mai ülésén a magyar francia tanárul Biró Sándor (Nagyőrce) a kereskedelmi számtan tanárul pedig Heil Pétert (Marosvásárhely) választotta meg, míg a könyvviteli tanszékét, amelynek miniszteri jóváhagyása eddig nem érkezett meg, Krámer Sándorral töltötték be ideiglenesen. Pécsy Ödön helyettes tanárt pedig a felügyelőbizottság rendes tanárrá nevezte ki.

— **Az aradi állami tisztviselők ügyei.** Az állami tisztviselők köre választmányra f. hó 17 én tartotta ülését Róka József, kir. tanácsos elnöke alatt. Az előadói teendőket és a jegyzőkönyv vezetését Schweigert Péter titkár teljesítette. Tekintettel az Országos Tisztviselő Együletben fellépett válságos helyzetre s hogy annak alapszabályai is előreláthatólag megváltoztattnak, elhatározta a választmány, hogy az aradi kör közgyűlését lezárva a helyzet tisztulását csak az ősz folyamán tartja meg s saját alapszabályai tervezett revízióját pedig felfüggeszti, tagdíjait pedig addig a régi mérsékelt, alapon szedi. A közönségnek megfelelően utasította az elnökséget, hogy a lakbér felemelés érdekében emlékirattal forduljon a kormányhoz és a város képviselőjéhez; gróf Tisza Istvánnal pedig lehetőleg előszóval is közvetítse az aradi tisztviselők ama jogos és méltányos kérését, hogy Arad a II. lakbérosztályba soroztassék. Végül felkérte az elnökséget, hogy a tisztviselőtelep kérdését tovább is tartsa éhben.

— **A véderőreform.** Budapestről jelentik: A képviselőház véderő-bizottsága ma délután Khuen gróf miniszterelnök Hazai Samu, Székely Ferenc részvételével Tallián Béla alelnöke alatt ülést tartott, amelyen folytatták a véderőjavaslat tárgyalását. A bizottság beható vita után némi stiláris módosításoktól eltekintve változatlanul elfogadta a 21-42. szakaszokat.

— **Az aradi Kossuth-kut.** Az aradi Kossuth-asztaltársaság ma este Nagy Kálmán elnökletével tartott értekezletén foglalkozott a készitendő Kossuth-kut anyagának kérdésével. Felolvastak több szakvéleményt, aminek nyomán élénk vita fejlődött. Az értekezlet végül úgy határozott, hogy az asztaltársaság kérdést fog intézni a Földtani Intézethez, milyen követ tart legalkalmasabbnak a kut anyagául.

— **József főherceg és az alsuthi suszter.** Pécsről írják: József kir. herceg reggel öt órakor Eder Pepi csinos fogatan ment ki Cserkutra a gyakorlatokra. A vendégére büszke bérkocsistulajdonos mellett a kivezényelt 68. gyalogezredbeli főhercegült nagy drukktan, hogy csak jól megfeleljen följobbvalói megbízatásának. A kir. herceg a szép vidéket nézte egy ideig, megcsodálta a honvéhadapródiskola hatalmas épületét, majd kiérve a városból, megszólítja a főherceget.

— **Hát van-e alsuthi legény a regimentben?** — kérdi a kir. herceg váratlanul a főherceget. (A 69. gyalogezred tudvalevőleg főképen Fejérvármegyből kapja legénységét.)

— Igenis van. — felel értelmesen a kérdezett.

— Hogy hívják a legényt? — kérdi ismét a főherceg.

— Tóth a neve, fenséges uram!

— És melyik Tóth familiából való mert három is van Alsuthon.

— Azt nem tudom, mert csak Tóthnak hívják nálunk.

— És milyen sarzsija van annak a Tóthnak? Beszélni szeretnék vele, — szól a királyi herceg újból.

— Nincsen annak sarzsija, adja meg a választ nagy bátran a főherceg, mert regimentsuzsster az alsuthi Tóth.

Ezzel már kimerült az alsuthiak iránt való nagy érdeklődés a kir. hercegnek, aki kitünően mulatott azon, hogy egy földije szolgál most csak

az ezrednél és az is katonai babérok helyett kőni mesterséget, a tiszteletreméltó suszterságot folytatja így nem is kívánta a hadosztályparancsnok magá elé vezetetni az alsuthi Tóthot.

— **Föllázított község.** Az aradmegyei Kurtakér községben veszedelmes állapot uralkodik. Hantó főszolgabíró kénytelen volt felfüggeszteni állásától Kozma János kurtakéri helyettes községi bírót, mert a jelek szerint ő izgatta a lakosságot a községi bíró és a jegyző ellen. A községben ugyanis lépten-nyomon azzal fenyegették meg a bírót és a jegyzőt, hogy megölik és a házukat felgyújtják. A bíró házáért a község költségére be kellett biztosítani tűz ellen. A vizsály onnét keletkezett, hogy a képviselőtestület nagy többsége elhatározta a közlegelők díjának emelését 4 koronáról tíz koronára. A kisebbségben maradt párt vezére Kozma, azután oktanul fellármázta a községet és most ott rendkívül izgatott hangulat uralkodik.

— **Halálozás.** Vertán Elek nyug. főgimnáziumi tanár hosszas szenvedés után meghalt e hó 17-én Csermón. Temetése tegnap volt.

— **Megőrült hadvezér.** Párisból jelentik: Nagy feltűnést keltett a hivatalos lap tegnapi száma, amely szerint a köztársaság elnöke Trémann tábornagyot, a francia hadsereg háboru esetére kiszemelt fővezérét nyugalomba küldte. A nagy feltűnést keltő intézkedésnek oka az, hogy a predesztinált fővezér megőrült. A szerencsétlen főtsztragikus sorsu egész Franciaországban mély megdöbbenést keltett, mert köztudomás szerint Trémann volt a hadsereg legzseniálisabb főtsztrije.

— **Vitás biztosítás.** Bécsből jelentik: Élénk emlékezetben van még a borzalmas katasztrófa, amely június 12 én a bécsi repülőversenyen történt s amelynél Wiesenbach Vince aviatikus halálát lelta. A szerencsétlen fiatal mérnök halála a legnagyobb szükségbe sodorta feleségét és öthónapos kisleányát, akik minden támasz nélkül maradtak. Dacára, hogy Wiesenbach élete jelentékeny összegre volt bebiztosítva, a pént még sem adja ki az intézet, mert a szerződés értelmében a biztosítási összeg csak akkor fizetendő ki, ha a katasztrófa biplánon történt, Wiesenbach halálos balesete pedig monoplánon történt. Az is ki volt kötve, hogy csak akkor jár a biztosított összeg, ha a baleset nem versenyrepüléskor, hanem kísérletezés közben történik. Több bécsi ur és a katonai léghajóosztály Ökonom báró vezetésével gyűjtést indított a szerencsétlen özvegy felségélyezésére.

— **Szerencsétlenül járt aviatikusok.** Issy-les-Moulineauxból jelentik: Princetean hadnagy aviatikus gépe tegnap a levegőben meggyuladt és lezuhant. A hadnagy szörnyet halt s a holtteste szénné égett. Vincennesből jelentik: Lamartine aviatikus gépe nekiütökött egy fának. Lamartine veszedelmesen megsebesült s néhány órával később meghalt. — Soisson-ból jelentik: Dalger aviatikus Villers-Cotteret mellett készülékével lezuhant és veszedelmesen megsebesült. — Chateau Thierryből táviratozzák, hogy Lendron aviatikus gépével lezuhant, mert a benzintartója fölrobbant. Lendron nyomban meghalt s a holtteste megégett.

— **Zivatar Bécsben.** Vasárnap Bécsben rettenetes zivatar volt, a mely sok bajt okozott, így például egészen megzavarta a telefonforgalom lebonyolítását Budapesttel is. Vasárnap délután öt és hat óra közt Bécsben iszonyu orkán kerekedett, úgy hogy az emberek ijedten menekültek fedél alá az utcárol és a sétahelyekről. A szél több helyen megtépázta a háztetőket, lesodorta a háztetőket, kidöntött sok fát. Az utcán járók közül többeket a falhoz csapott, másokat kisodort az uttestre a szél ereje. A mentők több száz sebesültnek nyújtottak segítséget, akik közül hat sebesült

Állapota aggasztó. Több helyen elszakadtak a táviró- és a telefontörtek is s megrongálódtak a vasuti töltések. A kár igen nagy.

— A polgári leányiskola évzáró ünnepélye ma folyt le nagy érdeklődés mellett. A sikerült iskolai ünnepélyen a következő növendékek szerepeltek szavalatokkal és önálló kisebb művekkel: Fazekas Erzs. I. oszt. növ., Neulinger Erzs. I. oszt. növ., Bokor Izabella II. oszt. növ., Ekes Margit II. osztályu növendék, Nussbaum Ilona II. osztályu növendék, Papp Jolán IV. oszt. növ., Polóczy Emma III. oszt. növ., Mézner Erzs. IV. oszt. növ., Freimann Rózi és Berger Margit IV. oszt. növ., Berényi Margit IV. oszt. növ., Schmidt Etelka IV. oszt. növ., Szabó Györgyi, Molnár Piroska IV. oszt. növ. Végül Simon Karolin szép záróbeszédet mondott és kiosztotta a jutalmakat.

— Házvétel. A Széchenyi-utca és József főherceg ut sarkán lévő Millenium vendéglő épületére, amely Schuch Ferenc tulajdona, alkudozások folynak. A nagyváradi házvásárló konzorcium akarja megvenni és mint értesülünk, már félmillió koronát ígért az épületért, amelyet annak idején tudvalevőleg Schuch Bogdán Virgil aradi ügyvédől háromszázezer koronáért vásárolt. A nagyváradi konzorcium a Schuch-ház megvétele után a szomszédos Domonkos-féle ház telkét is idekapcsolva nagyszabású szállodát akar építtetni.

— Köszönetnyilvánítás. Ditrichstein Bernátné ravatalára szánt koszoru megváltásafejében Groszman Alfréd dr. és neje 10 koronát az izr. népkonyháznak és Maresch Gyula 10 koronát az izr. jót. együletnek küldött. Kegyeletes adományukért ez uton nyilvánítja köszönetét az elnökség.

— Cirkusz Aradon. Horváth ismert cirkusz-tulajdonos kitűnő társulatával szerdán kezdi meg előadásait Aradon a Béla téren. A gondosan és nagy szakavatottsággal megszerzett társulat a vidék legnagyobb városában működött jó eredménnyel.

— Katonazene. Ma este a Fehér Kereszt-szálloda télikertjében katonazene. Szabad be-
menet.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 19-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Boar János nap-számosnak József nevű fia. Farkas Károly börtönőrnek Károly nevű fia, Fritsch Ferenc főkönyvelőnek Géza nevű fia. Meghalt: Rónai Ernő 4 napos fia. Stósz Károly 68 éves pince munkás. Landau Vilmos 73 éves magánzó. Házasságot kötöttek: Hübner Leib Leo kereskedő Gottlieb Ilonával. Hajnal István földműves Horváth Piroskával. Kiss Ernő raktárnok Tilp Emiliával. Ardeleán György kapus Nagy György Erzsébettel. Sandici Dömötör napszámos Bogdán Annuskával.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisznál. 1450

SPORT.

Magyarország bajnokcsapata
Aradon.

— A F. T. K. és az A. A. K. mérkőzése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19.

Gyönyörű napsugaras időben mintegy három ezer ember sereglett egybe vasárnap délután a Török Gábor-utcai sporttelepen, hogy végignézzék Magyarország bajnokcsapatának vendégszereplését. A világhírű Ferencvárosi Torna Klub bajnokcsapata bámulatbaejtő ügyes játékával valósággal magával ragadta a közönséget, amely nem győzött eleget tapsolni egy-egy goal után. Az aradiak is dícséretre méltóan állták meg a helyüket s csak az elismerés hangján szólhatunk játékuokról.

A bajnokcsapat mérkőzését a két egyesület old boys csapatának mérkőzése vezette be. Az öreg fiúk lelkes munkáját a közönség sokszor tapssal honorálta. A mérkőzés fordulatokban gazdag volt, az aradiak kapuja gyakran forgott veszélyben, de a leleményes és önfeláldozó védelem, a kapussal élén szépen ment. A mérkőzés, az aradiak javára 4:2 arányban végződött.

Az old-boys mérkőzés után a régóta várt F. T. K. világhírű csapata a közönség lelkes éjenzése közben vonult be a pályára.

A mérkőzést az aradiak kezdték nap ellen és a FTK. már a második percben goalt ért el Korodi révén. Ujrakezdés után az AAK. is kezd a játékba belemelegedni és nem egy veszélyes helyzetet teremt a bajnoki csapat kapuja előtt. A féldíót természetesen a FTK. támadása tölti ki és nem megerőltetésébe kerül a goalok elérése. Schlosser, a pesti közönség Slozójának csodás labdajátéka a maga részére hódítja a közönséget, de kijut a tapsból a többi kiváló játékosnak is. A második goalt Schlosser lövi. Felállás után ismét az ördögös technikájú Korodinál a labda és meg is szerzi a 3 ik goalt, a 4 ik goalt ismét Korody játéka szerzi meg. E féldíóban még Schlosser lö egy goalt. Féldíó: 5:0.

A második féldíót a FTK. támadása nyitja meg és Schlosser kórnerből fejessel csinálja a mérkőzés legjobb goalját. Most azonban az AAK. is megembereli magát és percekig tartó ostromának eredményeképp Fackelmann lövi az AAK. egyetlen goalját. E féldíóban a FTK. 4 goalt ér el az AAK. 1 goaljával szemben.

A FTK. játékosairól írni azt hiszem fölösleges, őket látni kell és a kritikának nincs helye. Az AAK. csapatában várakozáson felül játszott a half sor. Jók voltak a csatársorba beállított új játékosok is.

Bíró: Horváth Ferenc (FTK) volt, kinek ítélezései a közönség osztatlan elismerését vívták ki.

+ Az aradi Polgári Lovászegylet tegnap vasárnap tartotta az évi 10 ik rendezés vasárnapi versenylovászatát, a melyen, dacára a tegnapi nagy football-mérkőzésnek, mely ugyszólván Aradváros minden sportemberét lekötötte, mégis 14 lövész vett részt. Leírtat összesen 740 lövés s e közt 21 középtálat. A versenylovás eredménye: Köréltáblán: I. Dörner E. 44 kör, II. Weiler R. 43 kör, III. Grumáz L. dr. 40 kör. Mozsárcéltáblán: I. Grumáz L. dr. 19 találat 61 kör, II. Dörner E. 16 t. 42 kör, III. Ziffer S. 16 t. 36 kör. Középlövésében: I. Jó Béla 64 osztó, II. Dörner E. 145 osztó, III. Meer A. 167 osztó.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A sok oldalú szélhámos. Már is Juon borosjenői lakos, aki ma állott a törvényszék előtt, már több ízben adott dolgot a bíróságoknak. Egyszer pénzhamisításért ült másfél évet, aztán gyilkosság kísérlete miatt huztak rá kilenc hónapot, azonkívül egész sereg lopásért kisebb-nagyobb fogházbüntetést állott ki. Most új oldaláról mutatkozott be, mint magán és közokirathamisítója. Egész csomó kisebb-nagyobb összegekről szóló hamis váltót számoltatott le, azonkívül hamis községi bizonyítványok segé-

lyével csalt ki pénzeket a könnyebben hívó emberektől. A törvényszék ma a rovott multu embert négy évi fogházbüntetésre ítélte.

§ Sikasztó jegyző. Kádár Ernő solymosi segédjegyző nem volt hű sáfárja a községnek. A kezeihez fizetett adókkal nem számolt el, többet számított fel, mint amennyi járt volna és hasonló manipulációkkal többeket megkárosított. A megtévedt fiatallembert a törvényszék ma egyévi börtönbüntetésre ítélte.

§ Meg akarták vesztegetni az ezredorvost. A mult év december kilencedikén Opra György, aki jelenleg az aradi harmincharmadik gyalogezredben szolgál, bevonulásakor Moldován János dr. ezredorvosnak egy zárt levelet adott át, amelyben azon kérelem volt kifejezve, hogy őt, Oprát a katonakötelezettség alól mentse fel. A levélben száz koronás bankjegy is volt. Erre Moldován dr. Opra György, ennek atyja, Opra Demeter és a levélíró Terzeu György János ellen a büntető feljelentést megtette. A katonai törvényszék Opra Györgyöt még annak idején két havi fogházra ítélte. Opra Demeter és Terzeu János felett ma ítékezett a tomesvári királyi törvényszék és Opra Demetert, mint büntöst, Terzeu Jánost pedig mint büntársat egy-egy heti fogházra ítélte.

KERESSÜK MINDENBEN
A LEGJOBBAT!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, igyunk és kérjük természetes samindenütt — Szántói vanyavizet, mely gazdag, természetei szén-avtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre névsz, hasznos, előreugru.

ASZTALI és GYÓGYVIZ.

Bornak: FÜSZER.

Betegnek: GYÓGYSZER.

Egészségesnek: OVSZER.

2647

Főraktár: ARADON ÉLES ÁRMİN fűszerkereskedőnél.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A filharmónikusok közgyűlése. Tegnap tartotta meg rendez évi közgyűlést az Aradi Filharmóniai-Egyesület Mandl Vilmos dr. elnöke mellett. A gyűlésen, ahol a tagok nagy számmal jelentek meg, felolvasták az évi jelentést, melyből kitűnt, hogy az egyesület működésének eredménye sikeres. Ezután az új tisztikart választották meg és pedig a következőképen: Mandl Vilmos dr. elnök, Scherhag Ernő, Szántay Lajos alelnökök, Wagner József titkár, Kell Rezső pénztáros, Velcsőy Géza ügyész és Domka Miklós zeneműtáros lett. A közgyűlésen elhatározta az egyesület, hogy a jövő évben is négy hangversenyt rendez. Ezután még a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát olvasta fel a titkár, melyben a miniszter tudatja az egyesület vezetőségét, hogy a rendez ezer korona segélyt ez évre is kiutalványozza s ezzel a gyűlést véget ért.

(*) Az aradi kereskedelmi testület vasárnap délelőtt Eles Armin alelnök vezetésével tartotta évi közgyűlést. A közgyűlésen élénk eszmecsere folyt az aradi kereskedő-egyletek egybeolvasztása, esetleg szövetkezése felől. A választmány jelentése, a melyet Faragó Rezső titkár terjesztett elő, fölpanaszolja az egyesület működése iránt megcsappant érdeklődést, a melynek egyik oka, ugymond, két-három egyesületet tart fenn, a mi nemcsak az egyes kereskedők terheit szaporítja, de többfelé vonja el azokat a kereskedőket, a kik a közös céllért érdeklődni és tenni hajlandók. Célravezetőnek mutatkozik tehát, hogy az aradi önálló kereskedők egyesületeit egy, vagyoni tekintetben gondoktól mentes, az aradi kereskedők összességét magában foglaló, akcióképes és az eleven működésnek eszközeivel rendelkező, társasulásba tömörítsék. Ha maga a fuzió valamely ok miatt nem lenne lehetséges, legalább annak kell módját ejteni, hogy az egyesületek közös adminisztrációt, s megfelelő erő által vezetett állandó ügykezelést teremtsenek. Magyarai Ferenc szólt föl hosszabban az ügyhöz, a ki az erőssé szervezendő egyesület eszközei közé föl óhajtja venni, hogy az a kereskedők számára, az ő érdeklődésük ébren tartására hivatalos lapot adjon. Adler Andor, Weiss Dávid és má-

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek
köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomreregést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 1556

„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.

Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Aranka. A Tájgétosz-hegy.

E—r. Szép gondolat tökéletlen formában fel-
dolgozva.

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip
SZANDAL-CZIPŐK
1216 már megérkeztek.
Óriási választék tennisz-czipőkben.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki keves pénzért tartós és elegáns cipőt vehet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 Ft. luxus kivétel 20 „ 50 .

WEINBERGER JANOS, ARAD
elsőrendű cipőáruháza.
Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312 szám.

sok főlészólalása után a közgyűlés utasította a választmányt, hogy a fölvetett eszmével behatóan foglalkozzék s annak megvalósítását előkészítse. Nyári Vilmos pénztáros a testület vagyoni állapotáról tett jelentést, a melyet tudomásul vettek s a felmentvényt megadták. Végül a tisztikar és a választmány tagjaivá három évre újra a régi tagokat választották meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Aradmegyei szövetkezet átalakítása részvénytársasággá. A nagybuttyini takaré- és előlegezési egyesület, mint szövetkezet betevőinek, továbbá a vele összeköttetésben álló pénzügyintézeteknek nagyobb biztosságot nyújtani óhajtván, tegnap tartott közgyűlésén elhatározta, hogy részvénytársasággá alakul át. Az így átalakult pénzügyintézet ismét „Körösbökényi takarékpénztár részvénytársaság”-ra változtatta meg és alaptőkéje 250.000 koronában állapított meg, mely összeg teljes egészében azonnal befizetendő. Elnökké újlag megválasztották Almay Olivér országgyűlési képviselőt, az igazgatóságba egyhangulag beválasztották az eddigi igazgatókat és pedig: Bienenstock József kereskedőt, Dénes Jakab dr. ügyvédet, Fekete József dr. orvost, Kiuszky Iván községi jegyzőt, új igazgatósági tagok lettek: Földes Soma, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár főkönyvelője és Dénes István dr. pénzügyi tanácsos. A felügyelő-bizottságba beválasztották: Koreck Gusztáv földbirtokost, Koreck Kálmán földbirtokost, Pószert Ferenc malomtulajdonost és Roth Henrik kereskedőt.

Budapesti áru- és értéktőzsde. Tévértéki beszámoló.

Budapest, június 19.

Kínálat, vételkérés mérsékelt, 15 ezer mm. 5 fillérrel drágább.

Az árak 80 kilónként számítva:

	Déli árúlat	2 órai árúlat
Buza 1911. októberre	11.76—11.77	11.82—11.83
Buza 1911. áprilisi	12.06—12.07	12.12—12.13
Rozs 1911. októberre	9.33—9.34	9.33—9.34
Tengeri 1911. júliusra	7.10—7.11	7.13—7.14
Zab 1911. októberre	8.24—8.25	8.18—8.20

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés). Június 19.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀ ...	111.90
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀ ...	91.10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ 0 ⁰ / ₁₀ ...	80.15
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀ ...	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény ...	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön ...	216.—
Tizaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön ...	150.—
Osztrák járadék papírban ...	92.45
Osztrák járadék ezüstbe ...	96.10
Osztrák járadék aranyban ...	116.50
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀ ...	92.25
1880. évi osztrák államsorsjegy ...	161.—
Osztrák-magyar bankrészvény ...	19.42
Magyar hitelbank-részvény ...	836.50
Osztrák hitelintézeti részvény ...	651.—
Osztr.-magy.-államvasúti részvény ...	766.—

20 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.—
Német birodalmi márka ...	117.55
London vista ...	240.07 ¹ / ₂
Páris vista ...	94.90
20 márkás arany ...	23.50

Felelős szerkesztő:
Bolgár Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. június 20-án este 8-órákor.
Rátkey Márton a Király Színház művészenek vendégfelléptével:

Hivatalnok urak.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Földes Imre.

SZEMÉLYEK:

Bröhser	Kulcsár L.	Róth, raké.	Rátkey M.
Barna Gábor	Kesztler Ede	Kozma	Polgar B.
René, felesége	Kápolnai J.	Vámosné	Benkőné
Müller	Vass Jenő	Dezső, fia	Delli Lajos
Feleki	Beregi S.	Egy asszony	Lászi Etel
Hercóg	Polgár S.	Róth Ella	Harmath J.

Kezdeté este 8 órákor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)
Ma, kedd 1911. június 20.

1. Japán birkózó-verseny. Természetutáni látványosság. — 2. Az erkölcsbíró. Humoros. — 3. Hűség a sirig. szenzációs dráma. — 4. A babonás Mörk. Bohózat. — 5. Iodokini sport. Látványosság. — 6. Rafael. Történelmi dráma. — 7. Házi beke. Bohózat. — 8. Pathé zsurnál. Aktuálitások mozgófényképekben. — 9. Parasztfordalom. Az 1358-iki parasztlázadá; szenzációs megőrkítete.

Előadások a. a. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.
Ruhatar. — Buffet.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-térl új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedd 1911. június 20-án:

1. Angolország pénzverdéje. Helyszíni felvétel. — 2. Jack szerélyt kér. Életkép. — 3. Az apa, mint udvarló. Vigjáték — 4. A rózsák csodája. Dráma. — 5. Svéd királyi vadászat. remek portkép. — 6. Játék két ember sorsával. Dráma. — 7. A fatális ébresztő óra. Vigjáték. — 8. Haladatosság. Dráma. — 9. Megállj csak fiam, megkaplak még. Kacagató.

Előadások délután 3 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zárszék 1 kor. I-6 hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

NYILTTÉR.* Lapkihordónők

azonnal felvétetnek.
Cim a kiadóhivatalban.

Világhírű
amerikai
és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös
nyári áron árusít, csak 2541

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

MEGNYILT

Arad, Szabadság-tér 18.

PÉNZT

jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos
Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiókposta mellett.

Ősz haj nincs

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszerháza Aradon.

8 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Női lüster, gummi és tavaszi felöltőt már 12 kor.-tól

vehet nagy választékban

Schwartzberger Manó

női confection áruházában 2671

ARAD, Vörösmarty-utca 3.

Uj főzelékek!

Ajánlok elsőrendű Zöldborsót 20 és 24, — Zöldbabot gyöngö 40, — Viaszbabot 48, — elsőrendű teljesen érett Paradicsomot 60, Uj fejes káposzta: nagy kemény fejek 26. Uj burgonya sárga vagy rózsza 20—24. Uj caraláb nagy 7, spenót 40 fillérért csomagolás nélkül, vasutra vagy postára szállítva készpénz vagy utánvétellel. — Ismét eladóknak árengedmény. 2717

Horváth Nagy Fiume.

ARAD, Vörösmarty-utca 3.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné felkeresni vételkényszer nélkül

2427

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát, tört aranyat vagy más tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Uj leányiskola-épület.

6581

Permetezőjavítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

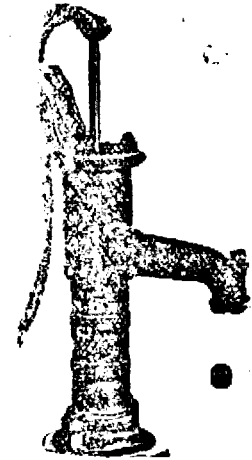
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummicsovok legolcsóbb gyári áron. A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppje kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendő

golyó-szelepekkel.

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás, (ingyenjavítás), hozzá való orzágos egységes csavarok és a legjobb minőségű, beültetett gummirózsák kendercsövök a legolcsóbb árban.

és a legjobb minőségű, beültetett gummirózsák kendercsövök a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

HÖNIG OTTÓ

M. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító- és gőzmosó gyár BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM

megbízói kényelmét szemelőtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hoffmann Sándor áruháza Aradon (színház-épület)

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri, női és gyermeköltényök, díszítő és butorszővetek, függönyök, kézmunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stb.ek vegytisztítását és festését.

Ugyanígy ágytakarók tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér a

6872

KOVALD PÉTER és FIA cég.

Parázi (ezelőtt Prezest) körjegyzőtől.

586—1911. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A parázi (ezelőtt Prezest) körjegyzői iroda és körjegyzői lak ujjáépítése törvényhatóságilag engedélyeztetvén, az ezzel járó összes munkálatokra nevezve f. évi június hó 22-én d. e. 11 órakor a parázi körjegyzői hivatalban zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár 24246 korona 35 fillér, melynek 5%-a, vagyis 121232 kor vállalkozó által óvadékképen az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, avagy óvadékképes értékpapirban a községi pénztárba letéteményezendő.

A f. évi május hó 11-én megtartott első árlejtés kedvezőtlen eredménye miatt az árlejtési feltételek a vállalkozóra nézve kedvezőbbé tettek. Megváltoztatott főbb rendelkezése hogy az épület a f. év november hó végéig csak tető alá hozandó s az építés teljesen 1912. évi június hó 1-ig fejezendő be.

Parázs (ezelőtt Prezest) község Aradmegye borossebesi járásában, törvényhatósági ut menten, a borossebesi vasuti állomástól 4 kilométer távolságra fekszik. Anyagbeszerzési, szállítási és munkásviszonyok kedvezőek.

Az árlejtési feltételek, terv és költségvetés a körjegyzői hivatalban megtekinthetők. Írásbeli megkeresésekre alóírott készséggel szolgál felvilágosítással. 2470

Parázs, 1911. május hó 31-én.

Herman Gyula,
körjegyző.

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD-ASZTAL RAKTÁR ARADON.

ÉRTESÍTÉS!

1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat

a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészítettem ki, úgy hogy képe: vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árárt. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri szobákban, szalonokban és irodákban szükséges bútorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

Alkalmi vételek és eladások ékszer tárgyokban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weltzer János utca, Minorita-palota.
1888

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 488

Vásári hirdetés.

Arad szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy Aradon a nyári országos vásár 1911. év június hó 30-ik napján veszi kezdetét és 5 napig, vagyis 1911. év július hó 4 ig bezárólag tart.
Arad, 1911. június 6.

A városi tanács.

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, kerékpár- és mérleg-üzlet
Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába végő javításokat olcsón és pontosan. Mérlegek hitelesítését olcsón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbség nélkül vállalok. Varrógép és kerékpárok jutányos árban kaphatók.
1057

Telefon 370. Telefon 370.

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, ugymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását úgy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,
építész.

2631

Megnyilt

Husserl Manó jégsekrény-gyárának

mintaraktára

Föray-utca Gróf Nádasdy-palota.

Háztartási szekrények, nagy hűtők. — Különlegesség szénsav és légnomású sörkímérő szekrényekben.

Új rendszerű jég és jégsekrény bérlet.
1249

Műhely áthelyezés!

Értesitem Arad város és vidéke közönségét, hogy

**mérlegjavító és műlakatos
műhelyemet**

május 1-én Rákóczy-u. 30. sz. alól Zoltán-utca 6. sz. alá helyeztem át.
Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel

Benkő József,
mérlegjavító és műlakatos. 2017

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szives pártfogást kér kész szolgálattal
8951

Molnár Antal,
épület és bútorasztalos.
Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Tojás — Margarine,

hatósági felügyelet alatt tojássárgájából, édes tejből és növényi zsírból készült, izre, aromára, színre és tápláléerejére egyenlő a legfinomabb teavajjal pr. kg. 1.80 korona. Kapható bérmentve Ausztria-Magyarország minden postájára 2 és 4 1/2 kg. ládikákban, ingyen csomagolással. Fizetés az áru vétele után 14 napon belül. Ha a minőség valamely okból meg nem felelne, az árut szállítás után 14 nap múlva vissza vesszük még törött formában is, bérmentlenül!

Minden felé, még falvakban is, viszont-éláru-itókat keresünk, kik a megrendeléseket 1/2 kg.-tól kezdve hetenként helyben házhoz szállítják és piacon is árusítanak a fentjelzett árban, megfelelő kereset ellenében. A bevezetés megkönnyítésére ingyen próbák rendelkezésre adatnak.

Bodenbach in Böhmen. 6917

Mohr & Co. g. m. b. H.
Eigelb-Margarin Fabrik.

Haználjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvence szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ÁRA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

1505

Verseny árjegyzék!

Női ingek himzett king vászonból drbja 1 frt 65, finom madapolán kelenye ingek, himzés és gyönyörű ajour munkával darabja 2 frt 40 és 2 frt 80, cérna vászonból ajour és himzett, kiváló jó minőségű írlandi vászonból darabja 3 frt 50 és 4 frt.

Corsetták diszes kivágott már 2 frittól, diszesebb 2 frt 40.

Női nadrágok stickelt fodor-diszszel, alkalmi vétel 1 frt 40.

Kelenye cikkekben óriási választék, azonnal a raktárról vásárolható.

Maradék vászonból, tiszta írlandi cérnavászon méterenkint 72 krajcár, vékonyabb szállu 78 és 80 krajcár — még nem létezett kedvező alkalom, ágy-nemű és fehérneműben elsőrendű minőségért szavatosságot vállalunk.

Damast-áru asztalneműben nagy választék.

Női fürdő-öltönyök és fürdőkabátok
Hervath fűző legujabb facon darabja 3 frt 50.

Szőnyeg-maradékokban nagy választék, ugyszintén I. számú 2 méter széles és 3 m. hosszú, 2 1/2 széles és 3 1/2 méter hosszú, csekély szövésű hímekkel, rendkívül olcsó árért.

Osipke és szövet függöny a legfinomabb minőség — mélyen leszállított árért kapható.

Verseny árjegyzék!

Alsó lepedők varrás nélkül
Ia minőség, hófehér 1 frt 40.

Jouponok divatos fehér batistból, ugyszintén fekete és színes lüszter, cloth és mosó jouponok a kirakatban megirt olcsó árért.

Óriási választék női és férfiszekendőkben, partie vétel folytán olcsó árait a kirakatban kérjük megtekinteni.

Schweici himzések ruhára és blousokra, lukacsos minták már 45 krajcártól kezdve. Fehérneműre óriási választék érkezett. Schweici himzés maradékokból féláro.
1861

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál kaphatók
Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 6 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők.

Zálogházból

Elvett arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elvett Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 2074

Jó házi koszt

kapható házbán és házon kívül, Szabadság-tér 22., Színházépület, I. emelet jobbra. 2787

Keresek

Fűszer-, vas- és rövidáru üzletembe mielőbbi belépésre egy izr. vallású kereskedősegédet, ki a fűszert teljesen érti, a román nyelvet bírja. Ajánlatok beküldendők Ritter Jakabhoz, Tenke. 2780

A világhírű amerikai

"Vera" cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerkeszthetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Használt írógépek

gyárilag javított állapotban bámulatos olcsó árban kiárusítatnak. Lukács Rezső, írógépüzlet Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Confetti,

lampion, serpentin olcsó áron kapható Pichler Sándor könyv-, papír- és írószerekkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. — Egyesületeknek tömeges vételnél árkedvezmény. 2551

Fűszter köpenyegek

18 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

Elegánsan butorozott

külön bejárattal, utcai szoba, előszoba használatlaltal jutányosan azonnal kiadó. Szt. Péter-tér 7. 2433

Egy jó forgalmu

vendéglő, Arad vagy vidékén, vételeire vagy albérletre kerestetik. Cim a kiadóban. 2698

Gazdaság felosztása

miatt különféle gazdasági eszközök, (szekerek, igás kocsik, Sachféle mélyítő ekék, kettős ekék, vetőgép, kévekövő aratógép stb.) jó állapotban, jutányos áron eladók. Bővebbet Burger Ferencz zádorlaci körjegyzőnél. 2699

4 középiskolát végzett,

jóírással bíró fiatal ember Irodai gyakornoknak azonnal felvétetik Nagy Farkas cégnél Aradon. 2710

Fővárosból jött

szabónő elegáns angol és francia toalettékesítését elvállalja. Rosenbergné Stuckart Erna, Damjanich utca 14. szám. 2091

Egy évek óta fennálló

szatócüzlet italmérés, trafik, denaturált-szesz és bélyegelési engedélyekkel egybekötve jó vevő körrel, más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2698

Vas és fűszerhez érő segédet

és egy tanulót keresek. Hirschmann Márk Soborsin. 2627

Két intelligens fiu

tanulónak felvétetik azonnal, vagy az iskolák végeztével. Dürr Gusztáv csemege, fűszer, ásványvíz kereskedésében Aradon. 2225

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. Monarch írógép. Képviselőből visszamaradt teljesen új 650 K helyett 500 korona. 555

Eladó

Schweidel József-u. 18 ház. Érdeklődni lehet, Bartl Ernő Szt. Pál-utca 6 sz. alatt. 2718

Két szobás garcon-lakás

kiadó augusztus 1-ére Nádor-utca 11. 2738

Fiatall özvegnél

keres jobb iparos-segéd kosztot és lakást heti fizetés mellett. Ajánlatokat B. K. megjelöléssel a kiadóhivatalba kérek. 2739

Csillárok, Villamos felszerelések legolcsóbban Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

ad 2537/1911 pm.

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy Arad szabad királyi város közönségének Dobró Pál aradi lakos elleni kisa-játítási ügyében Arad szabad királyi város közigazgatási bizottsága által kiküldött bizottság két tagja bejelentette, hogy a folyó hó 21-én kitűzött ki sajtóitási tárgyaláson nem jelenhetnek meg, ennélfogva ezen tárgyalási határnapot beállítom és a 2537/1911 pm. sz. alatt általam kibocsájtott hirdetmény egyébb részeinek változatlanul fentartása mellett tárgyalási határnapul 1911 év június hó 27-ik napjának d. e. 10 óráját, helyeül a városháza I. emeleti tanácstermet tűzöm ki és ezen új tárgyalási határnapra az összes érdekelteket jelen hirdet-ménp utján megidéztem.

Arad, 1911 június hó 12-én.

Varjassy,
polgármester.

Üzletáthelyezés.

Értesitem az igen tisztelt vevőimet és a n. é. közönséget, hogy

hal- és déligyümölcs-üzletemet f. évi július hó 15-én a zsidó templomépület sarkára helyezem át, — hol úgy hal, mint a déligyümölcs árak külön helyiségben lesznek elhelyezve.

Gyümölcs- és zöldségeknek a legolcsóbban kaphatók és rendelésre bárhova szállítom. Friss halak csak csütörtök délután és pénteken raktáron, más időre 36 órával előbb kérem a megrendelést. 2753

Szombaton üzletem zárva van.

További szives nértfogást kér

Breger I.

az „Orsoval halhoz“

Szabadság-tér 2.

TELEFON 615

TELEFON 615.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít 1789

KOCH DÁNIEL

villamososengő és telefonberendezési vállalat Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Nők legforróbb vágya
szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi Ibolya-Hölgypor 1 korona 20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

ARADON, Andrassy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben.)

Az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában, drogeriájában és Hatszerekkereskedésében.

A jó gazdasszony befőttekhez kérje a „Dunstol-t“

„Dunstol“ a legjobb gyümölcs konzerváló. Kapható minden fűszerüzletben 10 és 20 filléres levél alakú csomagolásban. Raktár és képviselő: Szemő Ármán áruügynöknél Aradon Telefon 592. szám. 2618

Napernyők óriási választékban, fekete félselyem ernyők 1.95.

Versenyen kívüli árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben 5.50
Moire selyem-szoknya fekete is ... 3.90
Mosó alsószoknyák minden színben ... 1.60
Reformfűzők legújabb szabás ... 3.50

Nyári keztük 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75 a kirakatban
latható. Vitrage rud 15, 18, 25 krajcár.

Csipke maradékok félárban.

Fehér, fekete, kreme, drapp csipkék és
betétek 50% árleszállítással kiarúsítva,
amig ezen készlet tart. — Megtekinthető
vételkényszer nélkül.

290 db. blouse érkezett! reklám ára 1.45. Szabad-
ság-téri oldalon levő kirakatban megtekinthető.

Női ingek, corsettek, nadrágok és szok-
nyák chiffonból és batisztból nagy válasz-
tékban.

Csipkeszövetek 30 krajcártól
feljebb nagy választékban.

HOFFMANN SÁNDOR ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Fehér himzett batisztok 45 krajcártól fel-
jebb remek mintákban. 1901

Kérem a kirakatokat megtekinteni!

Legújabb! Marquissette grenadin minden színben 90 krajcár.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
piros fehér és fekete is, métere 35 kraj-
cár. Mosó delainek és cretonok legújabb
mintákban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüster-köp-
peny, tegethof, szürke és fekete színben
6.50 frt. Finomabb 8-9 frt.

Női felöltők, köpenyegek, kabátok, fekete
és színes; a confection osztály nagyobbítása
miatt gyári árban árusítottak a míg a
készlet tart.

Mosó maradékok

1/2 árban vannak.

Egy kirakat ren-
dező segéd aján-
latát kérem. ...

Radó Gyula

≡ új divatháza ≡

!! Arad, Andrásy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Gyászruhák és gyászblusok.

959

⋮ ⋮ Rendkívül nagy választékban. ⋮ ⋮

Szabott árak!

Elismert legjobb szabásu
divatblusok.

Pongyolák, jupponok,
Kész lüster és vászon costümök,
Kész batist ruhák,
Lüster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak